

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2022-04- Nr.

Į 2022-03-28 Nr. (16.2Mr-34) STAP-240

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi derinimui pateiktą [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą](#) (toliau – Projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Projektu keičiamų Vaiko globos organizavimo nuostatų (toliau – Nuostatai) 2 punkte minimas 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000 (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 2201/2003). Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2022 m. rugpjūčio 1 d. Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 pakeis 2019 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentas (ES) 2019/1111 dėl jurisdikcijos ir sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis bei tarptautiniu vaikų grobimu, pripažinimo ir vykdymo, todėl siūlytina Projektu atsižvelgti į šį pasikeitimą ir numatyti atitinkamą Nuostatų 2 punkto redakciją, kuri įsigaliotų 2022 m. rugpjūčio 1 d.

2. Nuostatų 7 punkte iš esmės atkartojamos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.266 straipsnio nuostatos, be to, Nuostatuose numatoma savivaldybių pareigų apimtis yra siauresnė nei nurodyta šio straipsnio 3 dalyje. Siūlytina atsisakyti Civiliniame kodekse įtvirtintų nuostatų atkartojimo, tolimesnėse Nuostatų punktuose detalizuojant savivaldybių bendradarbiavimo ir keitimosi Civilinio kodekso 3.266 straipsnio 3 dalyje nurodyta informacija tvarką.

3. Asmens duomenų tvarkymas laikomas teisėtu, jei jis atitinka 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas) 5 ir 6 straipsnio bei kitų Reglamento straipsnių, o tvarkant specialių kategorijų asmens duomenis – ir Reglamento 9 straipsnio reikalavimus. Vadovaujantis Reglamento 6 straipsnio 1 dalimi, duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju jeigu taikoma bent viena iš šioje dalyje sąlygų, ir tik tokiu mastu, koku ji yra taikoma, pvz., tvarkyti duomenis būtina, kad būtų įvykdyta duomenų valdytojui taikoma teisinė prievolė (c punktas), tvarkyti duomenis būtina siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui arba vykdant duomenų valdytojui pavestas viešosios valdžios funkcijas (e punktas). Pagal Reglamento 6 straipsnio 2 dalį valstybės narės gali toliau taikyti arba nustatyti konkretesnes nuostatas Reglamento taisyklių taikymui pritaikyti, kiek tai susiję su duomenų tvarkymu, kad būtų

laikomasi 1 dalies c ir e punktų, tiksliau nustatydamos konkrečius duomenų tvarkymui keliamus reikalavimus ir kitas teisėto ir sąžiningo duomenų tvarkymo užtikrinimo priemonės. Reglamento 6 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad 1 dalies c ir e punktuose nurodytas duomenų tvarkymo pagrindas nustatomas Sąjungos teisėje arba duomenų valdytojui taikomoje valstybės narės teisėje. *Duomenų tvarkymo tikslas nustatomas tame teisiniam pagrinde* arba, 1 dalies e punkte nurodyto duomenų tvarkymo atveju, yra būtinas, siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui arba vykdant duomenų valdytojui pavestas viešosios valdžios funkcijas. Tame *teisiniam pagrinde galėtų būti išdėstytos konkrečios nuostatos pagal šį reglamentą taikomų taisyklių pritaikymui*, įskaitant bendrąsias sąlygas, reglamentuojančias duomenų valdytojo atliekamo duomenų tvarkymo teisėtumą, tvarkytinų duomenų rūšis, atitinkamus duomenų subjektus, subjektus, kuriems asmens duomenys gali būti atskleisti ir tikslus, dėl kurių asmens duomenys gali būti atskleisti, tikslo apribojimo principą, saugojimo laikotarpius ir duomenų tvarkymo operacijas bei duomenų tvarkymo procedūras, įskaitant priemones, kuriomis būtų užtikrintas teisėtas ir sąžiningas duomenų tvarkymas. Kai tvarkomi specialių kategorijų asmens duomenys, Reglamento 9 straipsnio 2 dalies atitinkamuose punktuose taip pat numatyti papildomi reikalavimai teisės aktams. Pavyzdžiui, Reglamento 9 straipsnio 2 dalies g punkte (tuo atveju, jei specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymas būtų atliekamas vadovaujantis šiuo punktu) įtvirtinta, kad draudimas tvarkyti specialių kategorijų asmens duomenis netaikomas, jeigu tvarkyti duomenis būtina dėl svarbaus viešojo intereso priežasčių, remiantis Sąjungos arba valstybės narės teise, kurie turi būti proporcingi tikslui, kurio siekiama, nepažeisti esminių teisės į duomenų apsaugą nuostatų ir kuriuose turi būti numatytos tinkamos ir konkrečios duomenų subjekto pagrindinių teisių ir interesų apsaugos priemonės. Vadovaujantis Reglamento 10 straipsniu, asmens duomenys apie apkaltinamuosius nuosprendžius ir nusikalstamas veikas arba susijusias saugumo priemones remiantis 6 straipsnio 1 dalimi tvarkomi tik prižiūrint valdžios institucijai arba kai duomenų tvarkymas leidžiamas Sąjungos arba valstybės narės teise, kurioje *nustatytos tinkamos duomenų subjektų teisių ir laisvių apsaugos priemonės*.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome papildyti Nuostatus atitinkamomis asmens duomenų apsaugai skirtomis nuostatomis. Pavyzdžiui, įvertinus, kad asmens duomenis vaiko globos organizavime dalyvaujantys subjektai tvarkys pagal Reglamento 6 straipsnio 1 dalies c punktą, t. y., kai tvarkyti duomenis būtina, kad būtų įvykdyta duomenų valdytojui taikoma teisinė prievolė, Nuostatuose turi būti įvardytas asmens duomenų tvarkymo tikslas (-ai). Taip pat, kadangi vadovaujantis Nuostatais bus tvarkomi specialių kategorijų asmens duomenys (duomenys apie sveikatą), siūlome įvertinti, kokia sąlyga, įtvirtinta Reglamento 9 straipsnio 2 dalyje, vadovaujantis tai bus daroma ir pagal tos sąlygos reikalavimus atitinkamai papildyti Nuostatus, pavyzdžiui, aptariant technines bei organizacines priemones, būtinas pagal Reglamento 9 straipsnio 2 dalies g punktą (jei specialių kategorijų duomenų tvarkymas remsis šiuo punktu). Nuostatuose turi būti aptartos techninės ir organizacinės priemonės ir pagal Reglamento 10 straipsnio reikalavimus.

4. Nuostatų 12 punkte nustatoma, kad teikiant asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, ji turi būti padaryta taip, kad matytųsi tik asmens vardas, pavardė, gimimo data ir asmens kodas. Siūlytina įvertinti, ar nurodytų asmens duomenų nebūtų galima gauti kitomis, asmenims laiko ir finansinių sąnaudų nesudarančiomis priemonėmis, pvz., patikrinus duomenis Lietuvos Respublikos gyventojų registre, o ne teikiant notaro patvirtintą, tačiau dokumento rekvizitų neapimančią asmens tapatybės dokumento kopiją. Kartu paminėtina, kad, siekiant mažinti administracinę ir finansinę našą gyventojams, taip pat Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė 2020 m. gruodžio 14 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VAE-14 „Ar užtikrinama, kad antstoliams

ir notarams pavestos valstybės funkcijos būtų vykdomos efektyviai“ akcentavo poreikį įvertinti, ar teisės aktuose nėra nustatyta perteklinių (nereikalingų) notarinių veiksmų.

5. Nuostatų 13.3 papunktyje minimi duomenys apie tai, ar asmuo buvo teistas už atitinkamas nusikalstamas veikas. Pastebėtina, kad Civilinio kodekso 3.269 straipsnio 6 punkte (redakcija, įsigaliosianti 2022 m. liepos 1 d.) taip pat minimos asmeniui paskirtos administracinės nuobaudos ir (ar) administracinio poveikio priemonės, todėl Nuostatuose turėtų būti aptarta, iš kur bus gauti šie duomenys.

6. Nuostatų 13.7 papunktyje vienodintinos nuorodos į Civilinio kodekso 3.246 straipsnio 2 dalį.

7. Nuostatų 15.1 papunkčio formuluotė „tais atvejais, kai paaiškėja, kad yra bent viena aplinkybė, nurodyta Civilinio kodekso 3.269 straipsnyje <...>, Tarnybos teritorinis skyrius priima neigiamą sprendimą <...>“ klaidingai suponuoja, kad asmuo, norintis tapti vaiko globėju (rūpintoju), turi *neatitikti* Civilinio kodekso 3.269 straipsnyje nustatytų reikalavimų, tuo tarpu yra priešingai – asmuo, norintis tapti vaiko globėju (rūpintoju), *privalo atitikti* minėtus reikalavimus (žr. Civilinio kodekso 3.269 straipsnio formuluotę „Vaiko globėju (rūpintoju) *gali būti* skiriamas asmuo“). Atsižvelgiant į tai, Nuostatų 15.1 papunktis tikslintinas, pašalinant šį prieštaravimą Civilinio kodekso nuostatoms. Šiuo aspektu tikslintinas ir Nuostatų 15.4 papunktis.

Nuostatų 15.1 papunkčio formuluotė „tais atvejais, kai paaiškėja, kad <...> fizinis asmuo, norintis tapti šeimos steigėju ar dalyviu, neatitinka Lietuvos Respublikos šeimynų įstatymo 4 straipsnyje nustatytų reikalavimų, išskyrus Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą reikalavimą, jeigu fizinis asmuo, norintis tapti šeimos steigėju, atitinka Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punkto b ir (ar) c papunktyje (-čiuose) nurodytą (-as) sąlygą (-as) <...>“, Tarnybos teritorinis skyrius priima neigiamą sprendimą dėl fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimos steigėju, dalyviu, pradinio įvertinimo“ klaidingai suponuoja, kad Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas reikalavimas – išklausti globėjų ir įtėvių mokymo ir konsultavimo kursus, netaikomas Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punkto b ir (ar) c papunktyje (-čiuose) nurodytą sąlygą (-as) atitinkantiems asmenims. Atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybės nutarime įtvirtintas teisinis reguliavimas negali konkuruoti su nustatytu įstatyme, taip pat atsižvelgiant į Nuostatų 21 punktą, kuriame nustatyta, kad mokymai privalomi *kiekvienam fiziniam asmeniui*, norinčiam tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimos steigėju, dalyviu, dėl kurio teigiamo pradinio įvertinimo priimtas Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) teritorinio skyriaus sprendimas, ir jo sutuoktiniui ar kartu gyvenančiam santuokos neįregistravusiam asmeniui, siūlytina Nuostatų 15.1 papunktyje išbraukti žodžius „jeigu fizinis asmuo, norintis tapti šeimos steigėju, atitinka Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punkto b ir (ar) c papunktyje (-čiuose) nurodytą (-as) sąlygą (-as)“. Analogiškai tikslintinas ir Nuostatų 15.4 papunktis.

8. Nuostatų 15.2 papunktyje siūloma nustatyti, kad tais atvejais, kai paaiškėja, kad fizinis asmuo, norintis tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimos steigėju, dalyviu, ar jo sutuoktinis ar kartu gyvenantis santuokos neįregistravęs asmuo bei kartu su juo gyvenantis vyresnis nei šešiolikos metų asmuo buvo nuteistas už kitas nei Civilinio kodekso 3.269 straipsnio 6 punkte nurodytas nusikalstamas veikas, Tarnybos teritorinis skyrius įvertina padarytos nusikalstamos (-ų) veikos (-ų) pobūdį ir pavojingumą, atsižvelgdamas į vaiko interesus, priima teigiamą arba neigiamą sprendimą dėl pradinio įvertinimo <...>. Siūlomas reguliavimas nevisiškai atitinka Civilinio kodekso 3.269 straipsnio 6 punktą (redakcija, įsigaliosianti 2022 m. liepos 1 d.), kuriame nustatyta, kad „<...> Dėl asmens, kuris buvo nuteistas už kitas nusikalstamas veikas *ar kuriam buvo paskirtos*

administracinės nuobaudos ir (ar) administracinio poveikio priemonės, teisės būti vaiko globėju (rūpintoju) sprendžiama, įvertinus padarytos (padarytų) nusikalstamos (nusikalstamų) veikos (veikų) ar *administracinio (administracinių) nusižengimo (nusižengimų)* pobūdį, pavojingumą ir atsižvelgus į vaiko interesus“. Tarnybos teritorinis skyrius turi vertinti ne tik nusikalstamas veikas, bet ir administracinius nusižengimus.

9. Nuostatų 22.1 papunktyje numatyta, kad išvadoje, be kitų duomenų, nurodoma ir fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju) ar šeimynos steigėju, dalyviu, tautybė. Vadovaujantis Reglamento 5 straipsnio 1 dalies c punktu, asmens duomenys turi būti adekvatūs, tinkami ir tik tokie, kurių reikia siekiant tikslo, dėl kurių jie tvarkomi (duomenų kiekio mažinimo principas). Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Reglamento 9 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtintas draudimas tvarkyti asmens duomenis, atskleidžiančius etninę kilmę, tačiau šis draudimas gali būti netaikomas, jei taikoma bent viena iš sąlygų, nurodytų Reglamento 9 straipsnio 2 dalyje. Atsižvelgdami į šias Reglamento nuostatas, siūlome pagrįsti asmens duomenų apie tautybę tvarkymo būtinybę ir nurodyti Reglamento 9 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą sąlygą, kuria vadovaujantis šis duomuo būtų tvarkomas, arba atsisakyti jų tvarkymo.

10. Nuostatų 22.6 papunktyje vietoj žodžių „norinčio įvaikinti vaiką“ įrašytini žodžiai „norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju)“.

11. Nuostatų 33.1 ir 33.2 papunkčiuose siūlome išskirti ir aiškiai nurodyti, kokia informacija apie vaiką ir kokia informacija apie tėvus yra suteikiama globėjui (rūpintojui).

12. Atsižvelgiant į tai, kad valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos nurodyme nustatyti vaikui laikinąją globą (rūpybą) ir paskirti laikinąjį globėją (rūpintoją) gali būti nenurodytas konkretus asmuo (laikinis globėjas (rūpintojas)), Nuostatų 36 punkte brauktinas pirmasis žodis „konkretų“.

13. Svarstyтина, ar pagrįsta Nuostatų 44 punkte nustatyti, kad parenkant likusiam be tėvų globos vaikui globėją (rūpintoją) mirusių vaiko tėvų (įtėvių) testamente pareikšta valia dėl vaiko globėjo (rūpintojo) skyrimo laikoma svarbesne aplinkybe nei Civilinio kodekso 3.264 straipsnio 5 dalyje numatyta pirmenybės eilė. Visgi, nustatant vaiko globą (rūpybą), pirmiausia turi būti atsižvelgiama į vaiko interesus (be kita ko, siūlytina 44 punkto pirmąją pastraipą papildyti nuostata dėl vaiko interesų prioriteto). Gali būti situacijų, kai mirusių vaiko tėvų (įtėvių) testamente pareikšta valia dėl vaiko globėjo (rūpintojo) skyrimo neatitiks geriausių vaiko interesų ir negarantuos vaiko gerovės. Manytume, kad aptariama nuostata konkuruoja su Civilinio kodekso 3.264 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatyto reguliavimu. Minėto straipsnio 4 dalyje nėra numatyta, kad mirusių vaiko tėvų (įtėvių) testamente pareikšta valia turi prioritetą prieš šio straipsnio 5 dalyje numatytą pirmenybės nustatant vaiko globą (rūpybą) suteikimo eilę.

14. Nuostatų 45.7 papunktyje nurodomomis aplinkybėmis apribojamos asmenų galimybės tapti vaiko globėjais (rūpintojais) dėl šių asmenų amžiaus. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 9 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio apribojimai turėtų būti nustatomi įstatymu. Be to, toks ribojimas nenustatytas Civilinio kodekso 3.269 straipsnyje.

15. Neaišku ką reiškia formuluotė „ir jeigu jie yra žinomi“ Nuostatų 47.6 papunktyje. Jeigu duomenys apie vaiko sveikatos sutrikimus yra įrašyti sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos sveikatos pažymėjime – jie yra žinomi.

16. Nuostatų 49.1 papunkčio formuluotė „Parinkto laikinojo globėjo (rūpintojo) gyvenamosios ar veiklos vietos globos centras, gavęs Nuostatų 47 punkte nurodytą informaciją“

suponuoja, kad šiame punkte kalbama tik apie tuos atvejus, kai susitikimą su parinktu globėju (rūpintoju) organizuoja parinkto laikinojo globėjo (rūpintojo) gyvenamosios ar veiklos vietos globos centras, gavęs Nuostatų 48 punkte nurodytą informacinį raštą iš globėją (rūpintoją) parinkusio globos centro, t. y. šiame punkte nėra kalbama apie procedūras, kurios vyksta, kai susitikimą su parinktu globėju (rūpintoju) organizuoja globėją (rūpintoją) atrinkęs globos centras. Atkreipiame dėmesį į tai, kad Nuostatuose turėtų būti nustatytas terminas, per kiek dienų įvyksta (organizuojamas) susitikimas su parinktu globėju (rūpintoju), kai jį organizuoja globos centras, parinkęs globėją (rūpintoją) (toks terminas Nuostatų 47 punkte nėra nurodytas); turėtų būti nustatyta, kad Tarnybos atestuoti asmenys, vertinę parinkto globėjo (rūpintojo) pasirengimą globoti (rūpinti) vaiką, pagal poreikį kviečiami ir į susitikimą, kurį organizuoja globos centras, parinkęs globėją (rūpintoją); Nuostatų 49.2 papunkčio nuostatos, kuriose nurodytas terminas, per kurį sprendimas sutikti ar atsisakyti globoti (rūpinti) likusį be tėvų globos vaiką pateikiamas globos centrui, ir aprašyta šiame sprendime pateikiama informacija, turėtų būti taikomos ir tuo atveju, kai susitikimą organizuoja globos centras, parinkęs globėją (rūpintoją). Ši pastaba taikoma ir Nuostatų 50 papunkčiui.

17. Nuostatų 52.1 papunktyje nurodoma, kad globos centras teikia rekomendaciją savivaldybės administracijos direktoriui, *gavęs parinkto globėjo (rūpintojo) sutikimą* globoti (rūpinti) be tėvų globos likusį vaiką. Tuo tarpu Nuostatų 38 punkte reglamentuotas rekomendacijos pateikimas savivaldybės administracijos direktoriui dėl globėjo (rūpintojo) paskyrimo be globėjo (rūpintojo) sutikimo. Neaišku, ar šiose nuostatose minima ta pati rekomendacija, tokiu atveju nuostatos turi derėti tarpusavyje.

18. Nuostatų 52 punkto pirmos pastraipos nuostatos (Globos centras *gavęs* parinkto globėjo (rūpintojo) *sutikimą* globoti (rūpinti) be tėvų globos likusį vaiką) neatitinka 52.2 papunkčio nuostatų turinio: 52 punkto pirmos pastraipos nuostatos suponuoja, kad šio punkto papunkčiuose turėtų būti nurodoma informacija, kuri teikiama tik tuo atveju, kai yra *sutikimas* globoti (rūpinti) be tėvų globos likusį vaiką, tačiau 52.2 papunktyje nurodytas taip pat ir sprendimas atsisakyti globoti (rūpinti) likusį be tėvų globos vaiką. Siūlytina tikslinti 52 punkto pirmą pastraipą.

19. Nuostatų 53 punkte, kurio reguliavimas apima nuolatinės globos (rūpybos) atvejį, nustatyta, kad apie parinkto globėjo (rūpintojo) sprendimą sutikti ar atsisakyti nuolat globoti (rūpinti) vaiką informuojamas vaiko atstovas pagal įstatymą. Siūlytina pildyti Nuostatus analogiškais nuostatomis dėl vaiko atstovo pagal įstatymą informavimo laikinos globos (rūpybos) atveju.

20. Nuostatų 61 punkte pateikiama nuoroda į Civilinio kodekso 3.264 straipsnio 5 dalį laikytina pertekline, siūlytina šiuo aspektu patikslinti šį punktą.

21. Nuostatų 63 punkto nuostatos neatitinka Civilinio kodekso nuostatų (vadovaujantis Civilinio kodekso 3.262 straipsniu vaiko laikinoji globa (rūpyba) nustatoma *per tris darbo dienas* (bet ne per 3 dienas, kaip nurodoma aptariamame punkte) nuo šio kodekso 3.250 straipsnio 3 dalyje nurodyto valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos nurodymo įregistravimo savivaldybės administracijoje dienos *savivaldybės administracijos direktoriaus* (bet ne savivaldybės administracijos, kaip nurodoma aptariamame punkte) sprendimu) ir dubliuoja 55 punkto nuostatas. Siūlytina tikslinti.

22. Neaišku, kodėl Nuostatų 67 punkte minimas globos (rūpybos) formos (t. y. laikinoji ar nuolatinė globa) keitimas, tačiau kartu minimas paskirto globėjo (rūpintojo) keitimas.

23. *Dėl susijusių aspektų:* atkreiptinas dėmesys į poreikį patikslinti Civilinio kodekso 3.210 straipsnio 4 dalį, kurioje nustatyta, kad įvaikintojais negali būti buvę vaiko globėjai (rūpintojai), jei globa (rūpyba) panaikinta dėl jų kaltės šio kodekso 3.246 straipsnio 3 dalyje numatytais atvejais. Atkreiptinas dėmesys, kad atvejai, kuomet vaiko globėjo (rūpintojo), įgaliojimai nutraukiami dėl jų kaltės nuo 2022 m. liepos 1 d. bus nustatyti šio kodekso 3.246 straipsnio 2 dalyje. Siekiant Civilinio kodekso nuostatų suderinamumo, tikslintina Civilinio kodekso 3.264 straipsnio 4 dalies formuluotė „Kai *steigiama* vaiko globa (rūpyba)“ (Civilinio kodekso 3 knygoje nėra nuostatų, susijusių su vaiko globos (rūpybos) *steigimu*).

24. Teisės technikos ir redakcinės pastabos perduotos Projekto rengėjams darbo tvarka.

Teisingumo ministrė

Evelina Dobrovolska

Jelena Kučeriaviienė, tel. 8 671 85520, el. p. jelena.kuceriaviene@tm.lt

Indrė Skersytė, tel. 8 671 86 457, el. p. indre.skersyte@tm.lt

Asta Gedzevičiūtė, tel. 8 671 90697, el. p. asta.gedzeviciute@tm.lt

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai
El. p. giedre.mikalauskiene@socmin.lt
TAIS

2022-04- Nr.
Į 2022-03-28 pranešimą

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO NR. 22-4634

Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija) iš Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) gavo pranešimą apie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtą ir teikiamą suderinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą Nr. 22-4634 (toliau – Nutarimo projektas), kuriuo keičiami ir nauja redakcija išdėstomi Vaiko globos organizavimo nuostatai (toliau – Nuostatai).

Administracija, susipažinusi su Nutarimo projektu ir Nuostatais, teikia nuomonę ir pasiūlymus dėl siūlomo nustatyti teisinio reguliavimo.

1. Nuostatų 3 punkte numatyta, kad Nuostatuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Socialinių paslaugų įstatyme, Šeimynų įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.248 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad *vaiko globos (rūpybos)* tikslas – užtikrinti vaiko auklėjimą ir priežiūrą aplinkoje, kurioje jis galėtų saugiai tinkamai augti, vystytis ir tobulėti. Globa nustatoma vaikams, kurie neturi keturiolikos metų. Rūpyba nustatoma vaikams, sulaukusiems keturiolikos metų (CK 3.251 straipsnis). Lietuvos Respublikos šeimynų įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje nurodyta šeimynos paskirtis – užtikrinti vaiko *globą (rūpybą)* pagal *vaiko globą (rūpybą)* reglamentuojančius teisės aktus ir teikti socialinę globą pagal socialinę globą reglamentuojančius teisės aktus, užtikrinti reikiamą pagalbą ir paslaugas pagal individualius vaikų poreikius, įskaitant specialiuosius vaikų su negalia ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų poreikius, nulemtus jų amžiaus, brandos, įgimtų ar įgytų savybių ar kitų ypatumų, bei jų integraciją į visuomenę teisės aktų nustatyta tvarka.

Atsižvelgiant į tai, kad Nuostatai nustato pasirengimą vaiko globai (rūpybai), globėjo (rūpintojo) vaikui parinkimą, vaiko globos (rūpybos) nustatymą ir vykdymą, vaiko globos (rūpybos) priežiūrą, vaiko laikinosios globos (rūpybos) pratęsimą ir vaiko globos (rūpybos) pabaigą, siūlome tikslinti Nuostatų pavadinimą ir jį išdėstyti taip: „Vaiko globos (rūpybos) organizavimo nuostatai“.

LIETUVOS
TEISMAI

2. Nuostatų 9.2 papunkčiu siūloma nustatyti, kad fizinis asmuo arba sutuoktiniai, norintys (-ys) tapti vaiko globėju (-ais) (rūpintoju (-ais)), savo gyvenamosios vietos Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) teritoriniam skyriui (toliau – Tarnybos teritorinis skyrius) turi pateikti šiuos dokumentus: sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos savo ir kartu gyvenančių vyresnių kaip šešiolikos metų asmenų medicininius pažymėjimus (forma Nr. 046/a), išduotus ne vėliau negu prieš dvylika mėnesių.

Siekiant teisinio aiškumo, tais atvejais, kuomet kyla abejonių, nuo kada turėtų būti skaičiuojamas medicininių pažymėjimų tinkamumo terminas, siūlome tikslinti 9.2 papunktį ir jį išdėstyti taip: „sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos savo ir kartu gyvenančių vyresnių kaip šešiolikos metų asmenų medicininius pažymėjimus (forma Nr. 046/a), išduotus ne vėliau negu prieš dvylika mėnesių iki prašymo dėl tapimo vaiko globėju (rūpintoju) pateikimo Tarnybai dienos;“.

3. Nuostatų 11 punktu siūloma nustatyti, kad Nuostatų 9 ir 10 punktuose nurodyti dokumentai Tarnybos teritoriniam skyriui gali būti *pateikti tiesiogiai atvykus* į savo gyvenamosios vietos Tarnybos teritorinį skyrių arba *juos siunčiant registruotu laišku* (teikiama dokumentų originalai arba dokumentų kopijos, patvirtintos dokumentą išdavusios Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės institucijos, notaro ar kito asmens, įgalioto atlikti notarinius veiksmus, arba konsulinio pareigūno ar kito kompetentingo užsienio valstybės pareigūno). Svarstytinas tikslingumas papildyti ir patikslinti Nuostatų 11 punkto formuluotę, nustatant galimybę Tarnybos teritoriniam skyriui Nuostatų 9 ir 10 punktuose nurodytus dokumentus, pasirašytus elektroniniu parašu, pateikti ir *elektroninių ryšių priemonėmis*.

4. Atsižvelgiant į naują CK 3.269 straipsnio 6 punkto redakciją, įsigaliosiančią 2022 m. liepos 1 d., kurioje nustatyta, kad „<...> Dėl asmens, kuris buvo nuteistas už kitas nusikalstamas veikas ar kuriam buvo paskirtos *administracinės nuobaudos* ir (ar) *administracinio poveikio priemonės*, teisės būti vaiko globėju (rūpintoju) sprendžiama, įvertinus padarytos (padarytų) nusikalstamos (nusikalstamų) veikos (veikų) ar *administracinio (administracinių) nusižengimo (nusižengimų)* pobūdį, pavojingumą ir atsižvelgus į vaiko interesus“, siūlome tikslinti Nuostatų 15.2 papunktį ir nurodyti, kad Tarnybos teritorinis skyrius turi vertinti ne tik nusikalstamas veikas, bet ir administracinius nusižengimus. Taip pat siūlome atkreipti dėmesį į tai, kokiais objektyviais kriterijais bus vadovaujama, vertinant padarytos (padarytų) nusikalstamos (nusikalstamų) veikos (veikų) ar administracinio (administracinių) nusižengimo (nusižengimų) pobūdį, pavojingumą.

5. Nuostatų 15.3 papunkčiu siūloma nustatyti, kad fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimos steigėju, dalyviu, sutuoktinis ar kartu gyvenantis santuokos neįregistravęs asmuo arba kiti kartu gyvenantys vyresni kaip šešiolikos metų asmenys neatitinka CK 3.269 straipsnio 8 punkte nustatyto reikalavimo, *Tarnybos teritorinis skyrius įvertina šių asmenų sveikatos sutrikimo (sutrikimų) pobūdį, pavojingumą* ir atsižvelgdamas į vaiko interesus, priima teigiamą arba neigiamą sprendimą dėl pradinio įvertinimo ir apie tai per tris darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos raštu, prašyme nurodytu gyvenamosios vietos adresu ar elektroninio pašto adresu, fiziniam asmeniui, norinčiam tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimos steigėju, dalyviu, pateikdamas Nuostatų 14 punkte nurodyto sprendimo kopiją. Įvertinant tai, kad Tarnybos teritoriniam skyriui yra pateikiami sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos medicininiai pažymėjimai, kurie patvirtina, jog asmenys, siekiantys tapti vaiko globėjais (rūpintojais), neserga ligomis, kurių sąrašą teisės aktų nustatyta tvarka tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, Tarnybos teritorinis skyriaus darbuotojai galimai neturės specialių žinių įvertinti šių asmenų sveikatos būklę pagal CK 3.269 straipsnio 8 punkte nustatytus reikalavimus, siūlome svarstyti tikslingumą papildyti Nuostatų 15.3 papunktį, nustatant objektyvius kriterijus, kuriais

Tarnybos teritorinis skyrius turėtų vadovautis, vertindamas asmenų, siekiančių tapti vaiko globėjais (rūpintojais), sveikatos sutrikimo (sutrikimų) pobūdį ir pavojingumą.

6. Siekiant Nuostatų dėstymo nuoseklumo, atkreiptinas dėmesys į II skyriaus nuostatų dėstymo eiliškumą. Siūlome Nuostatų 18 punkto nuostatas dėstyti 17 punkte, o 17 punkto nuostatas išdėstyti 18 punkte, kuris sietųsi su 19 punktu.

7. Nuostatų 31.3 papunkčiu siūlome nustatyti, kad vaiko laikinąją globą (rūpybą) nustato vaiko gyvenamosios vietos savivaldybės administracijos direktorius, jei tėvų gyvenamoji vieta skirtingose savivaldybėse.

Siekiant teisinio aiškumo, tais atvejais, kuomet kyla abejonių dėl vaiko gyvenamosios vietos nustatymo, kai tėvų gyvenamoji vieta yra skirtingose savivaldybėse, siūlome tikslinti 31.3 papunktį ir jį išdėstyti taip: „vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos savivaldybės administracijos direktorius, jei tėvų gyvenamoji vieta skirtingose savivaldybėse“.

8. Nuostatų 34.1 papunkčiu siūloma nustatyti, kad Tarnybos teritorinis skyrius, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 43 straipsnio nustatyta tvarka laikinai apgyvendinęs vaiką „pagal savo turimus bei SPIS duomenis ir (ar) pagal paimto iš atstovų pagal įstatymą vaiko tėvų, kartu gyvenančių giminaičių, *prireikus kaimynų*, su šeima dirbusio atvejo vadybininko ar socialinio darbuotojo pateiktą informaciją, išsiaiškina, <...>“. Siūlome pakartotinai įvertinti leidimą Tarnybos teritoriniam skyriui gauti/rinkti informaciją apie vaiką, jo giminaičius ar jam artimus asmenis, kreipiantis į kaimynus asmens duomenų apsaugos kontekste.

9. Nuostatų 36.8 papunkčiu siūloma nustatyti, kad Tarnybos teritorinis skyrius, teikdamas savivaldybės administracijai nurodymą nustatyti vaikui laikinąją globą (rūpybą) ir paskirti konkretų laikinąjį globėją (rūpintoją) (toliau – Nurodymas) (nurodoma vaiko (-ų), kuriam (-iems) reikia nustatyti globą (rūpybą), vardas (-ai), pavardė (-ės), gimimo data (-os), nuolatinės gyvenamosios vietos adresas (-ai) arba faktinės buvimo vietos adresas (-ai), jei nustatyti globą (rūpybą) siūloma pas konkretų asmenį (-is) – jo (jų) vardas (-ai), pavardė (-ės), nuolatinės gyvenamosios vietos adresas (-ai), ryšys su tėvų globos netekusiu vaiku (-ais)), kartu pateikia informaciją apie *išduotą teismo leidimą paaimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą, jeigu vaiko laikinoji globa (rūpyba) nustatoma, kai Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo nustatyta tvarka vaikas paimtas iš jo atstovų pagal įstatymą (nurodo sprendimą priėmusio teismo pavadinimą, bylos numerį, sprendimo priėmimo datą)*.

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 582 straipsnio 11 dalyje numatyta, kad teismo nutartis leisti paaimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą *vykdytina skubiai*. Teismo nutartis leisti paaimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą arba atsisakyti duoti šį leidimą gali būti skundžiama atskiruoju skundu. Šis skundas turi būti išnagrinėtas per CPK 336 straipsnio 3 dalyje nurodytą terminą.

Vaiko laikinosios globos (rūpybos) nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. 56 „Dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) nuostatų patvirtinimo“, 8 punkte numatyta, kad, teismui išdavus leidimą paaimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą, Tarnybos teritorinis skyrius atlieka CK 3.250 straipsnio 3 dalyje nurodytus veiksmus. Pagal Vaiko laikinosios globos (rūpybos) nuostatų 9.1 papunktį, savivaldybės administracija, gavusi CK 3.250 straipsnio 3 dalyje nurodytą Tarnybos teritorinio skyriaus nurodymą nustatyti vaikui laikinąją globą (rūpybą) ir paskirti konkretų laikinąjį globėją (rūpintoją), *parenka vaikui laikinąjį globėją (rūpintoją)*, atsižvelgdama į globos centro ar Tarnybos teritorinio skyriaus arba kitų valstybinių institucijų ir įstaigų, nevyriausybinių organizacijų, dirbančių vaiko teisių apsaugos srityje, rekomendacijas dėl fizinio asmens tinkamumo būti vaiko globėju (rūpintoju).

Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybės administracija vertina laikinosios globos nustatymo pagrįstumą, teismo nutartis nors ir vykdoma skubiai, tačiau gali būti skundžiama atskiruoju skundu, taip pat į tai, kad teismo nutarties leisti paimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą motyvuojamojoje dalyje dažnu atveju yra pasisakoma apie situaciją šeimoje, iš kurios yra prašoma leisti paimti vaiką, apie galinčius arba atsisakiusius laikinai globti vaiką giminaičius ar kitus vaikui artimus asmenis, tikslinga spręsti dėl teismo nutarties kopijos, ne tik informacijos apie nutartį priėmusio teismo pavadinimą, bylos numerį, sprendimo priėmimo datą, perdavimą savivaldybės administracijai.

10. Nuostatų 46 punktu siūloma nustatyti, kad jei yra keli pasirengę globoti asmenys ar šeimynos, atitinkančios vienodus prioritetus ir tas pačias turinčias reikšmės aplinkybes, parenkamas tas pasirengęs globoti asmuo ar šeimyna, kurio išvada dėl fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu pasirengimo vaiko globai (rūpybai), šeimynos veiklai (toliau – Išvada) parengta anksčiau. Siūlome įvertinti, ar Išvados parengimo momentas yra pakankamai objektyvus pagrindas parinkti asmenį ar šeimyną vaiko globai (rūpybai). Pavyzdžiui, nors Išvados rengimo eiga ir terminai yra aiškiai reglamentuoti Nuostatuose, tačiau gali pasitaikyti situacijų, kuomet Išvados rengimas gali priklausyti nuo Tarnybos atestuoatų asmenų darbo organizavimo, atostogų ar kitų aplinkybių, kurios gali turėti įtakos Išvados parengimo momentui ir su juo susijusioms pasekmėms, sprendžiant dėl asmens ar šeimynos parinkimo vaiko globai (rūpybai).

11. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir nuoseklumo, siūlome Nuostatuose vartoti sąvoką „vaiko globa (rūpyba)“, kuri apima tiek laikinąją globą (rūpybą), tiek nuolatinę globą (rūpybą). Šiuo metu Nuostatuose vienais atvejais vartojama sąvoka „vaiko laikinasis globėjas (rūpintojas)“, kitais atvejais – „vaiko globėjas (rūpintojas)“ (pavyzdžiui, Nuostatų 55, 64 punktai), nors taip pat kalbama apie procedūras, susijusias tik su laikinąja globa (rūpyba).

12. Siūlome tikslinti Nuostatų 66 punkto formulotę, po žodžio „nuo“ įrašant „nuo teismo sprendimo“.

13. Nuostatų 69.15 papunkčiu siūloma nustatyti, kad Tarnybos teritorinis skyrius, kurio iniciatyva vaikui nustatyta globa (rūpyba), sudaro ir tvarko vaiko globos (rūpybos) bylą, kurioje turi būti (jei tokie dokumentai buvo gauti ir/ar priimti, parengti, atsižvelgiant į individualią vaiko situaciją) teismo sprendimo dėl neterminuoto tėvų valdžios apribojimo kopija.

CK 3.180 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad kai tėvai (tėvas ar motina) vengia atlikti savo pareigas auklėti vaikus, piktnaudžiauja tėvų valdžia, žiauriai elgiasi su vaikais, daro žalingą įtaką vaikams savo amoraliu elgesiu arba nesirūpina vaikais, teismas gali priimti sprendimą dėl *laikino ar neterminuoto* tėvų (tėvo ar motinos) valdžios apribojimo.

Atsižvelgiant į tai, jog teismas gali priimti sprendimą dėl laikino ar neterminuoto tėvų (tėvo ar motinos) valdžios apribojimo, siūlome tikslinti 69.15 papunktį ir jį išdėstyti taip: „teismo sprendimo dėl laikino ar neterminuoto tėvų valdžios apribojimo kopija“.

14. Nuostatų 70.2 papunkčiu siūloma nustatyti, kad „vaiko globėjas (rūpintojas) privalo pranešti apie globėjo (rūpintojo) ir globojamo (rūpinamo) vaiko atvykimą kompetentingoms užsienio valstybės institucijoms ir Tarnybos teritoriniam skyriui, kai globojamas (rūpinamas) vaikas ir jo globėjas (rūpintojas) persikelia <...>“.

Siekiant teisinio aiškumo, tais atvejais, kuomet kyla abejonių kada ir kokia forma turi būti pranešama apie globėjo (rūpintojo) ir globojamo (rūpinamo) vaiko atvykimą kompetentingoms užsienio valstybės institucijoms ir Tarnybos teritoriniam skyriui, siūlome tikslinti 70.2 papunktį, nurodant terminą ir pranešimo formą.

15. Nuostatų 82.5 papunkčiu siūloma nustatyti, jog, atvejo vadybininkui ir kitiems atvejo vadybos procese dalyvaujantiems specialistams nustačius, kad vaiko tėvai nesistengia ir nekeičia savo elgesio, vengia atlikti savo pareigas, taip pat auklėti vaiką, piktnaudžiauja tėvų valdžia arba nesirūpina vaiku (t. y. nepriima pagalbos plane numatytos pagalbos ir paslaugų), Tarnybos teritorinis skyrius, vadovaudamasis CK 3.180 straipsnio 2 dalimi, ne vėliau kaip per šešiasdešimt kalendorinių dienų nuo vaiko laikinosios globos nustatymo dienos kreipiasi į teismą dėl tėvų (tėvo ar motinos) valdžios apribojimo. Tokiu atveju vaiko laikinoji globa (rūpyba) tęsiama, kol teismas priims sprendimą dėl neterminuoto tėvų valdžios apribojimo, vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo ir išlaikymo vaikui priteisimo.

Kai tėvai (tėvas ar motina) vengia atlikti savo pareigas auklėti vaikus, piktnaudžiauja tėvų valdžia, žiauriai elgiasi su vaikais, daro žalingą įtaką vaikams savo amoraliu elgesiu arba nesirūpina vaikais, teismas gali priimti sprendimą dėl *laikino ar neterminuoto* tėvų (tėvo ar motinos) valdžios apribojimo (CK 3.180 straipsnio 1 dalis).

Pagal CK 3.253 straipsnio 2 dalį, vaiko laikinoji globa (rūpyba) trunka *ne ilgiau kaip dvylika mėnesių*. Nustačiusi, kad tėvai (tėvas ar motina), kuriems teikiamos socialinės paslaugos ir kita kompleksinė pagalba, deda pastangas pakeisti savo elgesį arba yra kitų priežasčių, kurios leidžia pagrįstai manyti, kad egzistuoja reali galimybė grąžinti vaiką į šeimą, valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija gali priimti sprendimą tęsti laikinąją globą (rūpybą), tačiau *ne ilgiau negu šešis mėnesius*. Bendra laikinosios globos (rūpybos) trukmė su pratęsimu *negali viršyti aštuoniolikos mėnesių termino*.

Pasitaiko atvejų, jog Lietuvos Respublikos teismuose nagrinėjamos bylos dėl tėvų valdžios apribojimo suėjus maksimaliam laikinosios globos terminui, kadangi Tarnybos teritorinis skyrius laiku nesikreipė į teismą arba bylos nagrinėjimas užsitęsė. Siūlome Nuostatuose aptarti atvejus, kuomet teismas dar nėra priėmęs sprendimo dėl tėvų valdžios apribojimo, tačiau yra suėjęs maksimalus vaiko laikinosios globos (rūpybos) terminas.

Direktoriaus pavaduotojas,
atliekantis direktoriaus funkcijas

Antanas Jatkevičius

VALSTYBĖS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS IR ĮVAIKINIMO TARNYBA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, Labdarių g. 8, LT-01120 Vilnius, tel. (8 5) 231 0928, el. p. info@vaikoteises.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188752021

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

2022-04- Nr. S-
Į 2022-03-28 Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) 2021-03-28 gavo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) išvadoms gauti.

Tarnyba, susipažinusi ir įvertinusi pateiktą derinti Nutarimo projektą, teikia savo siūlymus ir pastabas.

Vadovaujantis aukščiau minėtomis teisės aktų nuostatomis, Tarnybos nuomone, Nutarimo projekto dalys galėtų būti išdėstytos taip:

1. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.252 str. 2 dalies 3 p. nustato vaiko globos formą globos centre, kuri įgyvendinama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo (toliau - Socialinių paslaugų įstatymas) 2 str. 3 dalimi, kai globos centras įgyvendindamas vaiko globėjo (rūpintojo) teises ir pareigas, pagal tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį perduoda likusį be tėvų globos vaiką prižiūrėti budinčiam globotojui. Pagal Socialinių paslaugų įstatymo 2 str. 2 d. budintis globotojas tai fizinis asmuo, atitinkantis CK globėjui (rūpintojui) keliamus reikalavimus, išklauses globėjų ir įtėvių mokymus ir budinčių globotojų konsultavimo kursus pagal su globos centru sudarytą tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį prižiūrintis likusius be tėvų globos vaikus. Siekiant suderinti CK ir Socialinių paslaugų įstatymo nuostatas dėl vaiko globos (rūpybos) formos globos centre ir budinčiam globotojui keliamus, kaip vaiko globėjui (rūpintojui), reikalavimus siūlytina atitinkamai papildyti Nutarimo projektą, įtraukiant budinčio globotojo sąvoką bei jam keliamus reikalavimus vaiko globos (rūpybos) organizavimo procese. Atkreiptinas dėmesys, kad budintis globotojas kaip ir šeimos dalyvis nėra teisėti vaiko atstovai pagal įstatymą, nes savo, kaip vaiko globėjo (rūpintojo) teises ir pareigas įgyvendina per juridinį asmenį, tačiau Nutarimo projekte šeimos steigėjui, dalyviui reikalavimai nustatomi ir šeimos steigėjas, dalyvis įtraukti į vaiko globos (rūpybos) procesą.

2. Vadovaujantis tuo, kad Tarnybos teritorinis skyrius, gavęs kartu gyvenančių vyresnių kaip šešiolikos metų asmenų rašytinius sutikimus turi surinkti informaciją iš valstybinių registrų, Tarnyba siūlo kartu su asmens, vyresnio kaip šešiolikos metų, sutikimu prašyti, kad asmenys pateiktų ir sutikimą dėl asmens duomenų tvarkymo. Atsižvelgdami į tai, siūlome 9.3 papunktį išdėstyti taip:

„9.3. kartu gyvenančių vyresnių kaip šešiolikos metų asmenų rašytinius sutikimus, kad fizinis asmuo arba sutuoktiniai taptų vaiko globėju (-ais) (rūpintoju (-ais), kuriame nurodomi šių asmenų vardai, pavardės, gimimo datos, sutikimai, kad fizinis asmuo arba sutuoktiniai (nurodomi vardai, pavardės, gimimo datos) taptų vaiko globėju (-ais) (rūpintoju (-ais) **bei jų sutikimą dėl asmens duomenų tvarkymo**“.

Siūlymas grindžiamas Lietuvos Respublikos viešojo

administravimo įstatymo 12 straipsnio 2 dalimi, numatančia, kad viešojo administravimo subjektas gali reikalauti tik tų dokumentų ir informacijos, kurių nėra valstybės registruose (kadastruose), žinybiniuose registruose, valstybės informacinėse sistemose ir kitose informacinėse sistemose, finansuojamose iš valstybės ar savivaldybės biudžeto ir (ar) valstybės pinigų fondų.

3. Vadovaujantis Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektų taisyklių, pavirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių pavirtinimo“ 11.2 papunkčiu, asmenų prašymai ar skundai gali būti teikiami elektroninių ryšio priemonėmis, todėl atsižvelgdami į tai, siūlome 11 punktą išdėstyti taip:

„11. Nuostatų 9 ir 10 punktuose nurodyti dokumentai Tarnybos teritoriniam skyriui gali būti pateikti tiesiogiai atvykus į savo gyvenamosios vietos Tarnybos teritorinį skyrių arba juos siunčiant registruotu laišku (teikiami dokumentų originalai arba dokumentų kopijos, patvirtintos dokumentą išdavusios Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės institucijos, notaro ar kito asmens, įgalioto atlikti notarinius veiksmus, arba konsulinio pareigūno ar kito kompetentingo užsienio valstybės pareigūno) arba **kitomis elektroninių ryšių priemonėmis**. Teikiant dokumentus tiesiogiai atvykus į savo gyvenamosios vietos Tarnybos teritorinį skyrių, prašymą ir dokumentus priėmęs darbuotojas padaro pateiktų dokumentų kopijas, o dokumentų originalus grąžina juos pateikusiam asmeniui. Asmuo dokumentus gali pateikti pats arba per įgaliotą atstovą.“

4. Tarnybos nuomone, tinkamam asmens identifikavimui yra svarbi asmens dokumento galiojimo data, todėl siūloma 12 punktą išdėstyti taip:

„12. <...> Šiame punkte nurodytais atvejais teikiant asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, ji turi būti padaryta taip, kad matytųsi tik asmens vardas, pavardė, gimimo data, asmens kodas, **dokumento galiojimo data**.“

5. Vertinant tai, kad Nutarimo projekto 13.3 – 13.8 papunkčiuose nurodyti duomenys yra renkami apie fizinį asmenį, norintį tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu bei jo sutuoktinį ar kartu gyvenantį santuokos neįregistravusio asmenį ir kitą kartu gyvenantį vyresnį kaip šešiolikos metų asmenį, siūlome 13.5 papunktį išdėstyti taip:

„13.5. iš Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (toliau – SPIS) – duomenis, ar nuo fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, ar **jo sutuoktinio ar kartu gyvenančio santuokos neįregistravusio asmens ir kito kartu gyvenančio vyresnio kaip šešiolikos metų asmens** atskirtas vaikas (duomenys apie tai, ar nuo šio asmens yra ar nėra atskirtas vaikas)“.

6. Vadovaujantis CK 3.289 straipsnio 1 punktu, vaiko globėju (rūpintoju) negali būti skiriamas asmuo neturintis dvidešimt vienerių metų, išskyrus atvejus, kai globoti pageidauja artimasis giminaitis, todėl atsižvelgus į tai, siūlome 13.7. papunktį bei 13.8 papunktį išdėstyti taip:

„13.7. iš SPIS – duomenis, ar fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, bei jo sutuoktinio ar kartu gyvenančio santuokos neįregistravusio asmens ir kito kartu gyvenančio ~~vyresnio kaip šešiolikos metų~~ asmens, kaip vaiko globėjo (rūpintojo), įgaliojimai nebuvo nutraukti Civilinio kodekso 3.246 straipsnio 3 dalyje nustatytais pagrindais (duomenys apie tai, ar buvo nutraukti šio asmens, kaip vaiko globėjo (rūpintojo), įgaliojimai Civilinio kodekso 3.246 straipsnio 2 dalyje nustatytais pagrindais, ar nebuvo)“, “13.8. iš SPIS – duomenis, ar su fiziniu asmeniu, norinčiu tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu ar jo sutuoktiniu ar kartu gyvenančiu santuokos neįregistravusiu asmeniu, ar kitu kartu gyvenančiu ~~vyresniu kaip šešiolikos metų~~ asmeniu, dėl netinkamo sutarties vykdymo nebuvo nutraukta jo ir globos centro tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartis (duomenys apie tai, ar su šiuo asmeniu dėl netinkamo sutarties vykdymo buvo nutraukta jo ir globos centro tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartis, ar nebuvo)“.

7. Tarnybos nuomone, asmuo visais atvejais turi turėti galimybę susipažinti priimtu sprendimu dėl jo pradinio vertinimo, taip pat turėti galimybę jį apskųsti. Atsižvelgiant į Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 5 dalį, taip pat 10 straipsnį, Tarnybos priimamas sprendimas yra administracinis sprendimas, kadangi juo yra išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto, šiuo atveju Tarnybos, valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui

ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei. Atsižvelgiant į tai, siūlytina visuose Nuostatų 15 punkto papunkčiuose numatyti, kad asmeniui yra pateikiamas sprendimas, o ne jo kopija.

8. Tarnybos nuomone, priimant neigiamą sprendimą dėl asmens pradinio vertinimo, asmuo turi teisę žinoti atitinkamo sprendimo motyvus bei turėti galimybę apskųsti Tarnybos teritorinio skyriaus sprendimą, todėl asmeniui, dėl kurio priimamas neigiamas sprendimas yra svarbu gauti neigiamą sprendimą. Atsižvelgus į tai, siūlome 15.1 papunktį išdėstyti taip:

„15.1. yra bent viena aplinkybė, nurodyta Civilinio kodekso 3.269 straipsnyje, arba fizinis asmuo, norintis tapti šeimynos steigėju ar dalyviu, **sutuoktinis ar kartu gyvenantis santuokos neįregistravęs asmuo**, neatitinka Šeimynų įstatymo 4 straipsnyje nustatytų reikalavimų, išskyrus Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą reikalavimą, jeigu fizinis asmuo, norintis tapti šeimynos steigėju, atitinka Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punkto b ir (ar) c papunktyje (-čiuose) nurodytą (-as) sąlygą (-as) ir Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punktą, jeigu fizinis asmuo nori tapti šeimynos dalyviu, Tarnybos teritorinis skyrius priima neigiamą sprendimą dėl fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, pradinio įvertinimo ir apie tai per tris darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos raštu, prašyme nurodytu gyvenamosios vietos adresu ar elektroninio pašto adresu, nurodydamas asmens vardą, pavardę, neigiamo sprendimo motyvus, praneša fiziniam asmeniui, norinčiam tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, **pateikdamas Nuostatų 14 punkte nurodytą sprendimą**“.

9. Patikslinti 15.2 papunktį ir išdėstyti taip:

„15.2. fizinis asmuo, norintis tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, ar jo sutuoktinis ar kartu gyvenantis santuokos neįregistravęs asmuo bei kartu su juo gyvenantis vyresnis nei šešiolikos metų asmuo buvo nuteistas už kitas nei Civilinio kodekso 3.269 straipsnio 6 punkte nurodytas nusikalstamas veikas, Tarnybos teritorinis skyrius įvertina padarytos nusikalstamos (-ų) veikos (-ų) pobūdį ir pavojingumą, atsižvelgdamas į vaiko interesus, priima teigiamą arba neigiamą sprendimą dėl pradinio įvertinimo ir apie tai per tris darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos raštu, prašyme nurodytu gyvenamosios vietos adresu ar elektroninio pašto adresu, fiziniam asmeniui, norinčiam tapti vaiko globėju (rūpintoju) ar šeimynos steigėju, dalyviu, pateikdamas Nuostatų 14 punkte **nurodytą sprendimą**“

10. Vadovaujantis tuo, kad Tarnyba bei jos įgalioti teritoriniai skyriai vertina sveikatos pažymėjime (forma Nr. 046/a) nurodytų asmenų sveikatos sutrikimų pobūdį, siūlome 15.3 papunktį išdėstyti taip:

„15.3. fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, sutuoktinis ar kartu gyvenantis santuokos neįregistravęs asmuo arba kiti kartu gyvenantys vyresni kaip šešiolikos metų asmenys neatitinka Civilinio kodekso 3.269 straipsnio 8 punkte nustatyto reikalavimo, Tarnybos teritorinis skyrius **įvertina sveikatos pažymėjime nurodytas asmenų sveikatos sutrikimo (sutrikimų) pobūdį įvertina šių asmenų sveikatos sutrikimo (sutrikimų) pobūdį, pavojingumą** ir atsižvelgdamas į vaiko interesus, priima teigiamą arba neigiamą sprendimą dėl pradinio įvertinimo ir apie tai per tris darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos raštu, prašyme nurodytu gyvenamosios vietos adresu ar elektroninio pašto adresu, fiziniam asmeniui, norinčiam tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, pateikdamas Nuostatų 14 punkte **nurodytą sprendimą**“

11. Tarnybos nuomone, 22.1 papunktis turėtų būti išdėstytas taip:

„22.1. fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju) ar šeimynos steigėju, dalyviu, vardas, pavardė, gimimo data, pilietybė, tautybė, nuolatinės gyvenamosios vietos adresas, telefono ryšio numeris, **elektroninio pašto adresas**“

12. Siūlytina tikslinti 22.6 papunkčio formuluotės dalį „finansinė asmens, norinčio įvaikinti vaiką, padėtis“ vietoje žodžio „įvaikinti“ įrašyti žodžius „**globoti (rūpinti)**“.

13. Siūlytina tikslinti 22.9 papunkčio sakinio dalies „taip pat kitais giminaičiais“ formuluotę papildant ją žodžiais „**ar kitais asmenimis**“, nes vaikas gali turėti ryšių ne tik su giminaičiais, bet ir su kitais asmenimis, neturinčiais su vaiku giminystės ryšių.

14. Atsižvelgiant į Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą globos centro apibrėžimą, kad globos centras teikia ir organizuoja socialines paslaugas bei kitą pagalbą pagal poreikį vaikui, budinčiam globotojui, globėjui (rūpintojui), tėvams, šeimynų dalyviams, bei šio įstatymo 192 straipsnyje įtvirtintas globos centro funkcijas ir jų efektyviam ir kokybiškam vykdymui būtiną informaciją, siūlytina papildyti 24.2 papunktį, ir išdėstyti taip:

„24.2. Šių nuostatų 21 p. numatyta Išvada dėl mokymus baigusio fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu ir jo sutuoktinio ar kartu gyvenančio santuokos neįregistravusio asmens parengiama dviem vienodą teisinę galią turinčiais egzemplioriais, kurių vienas lieka globos centre ir saugomas asmens (šeimynos) byloje, o kitas ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo išvados parengimo dienos pateikiamas fiziniam asmeniui, norinčiam tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, o jos kopiją – Tarnybos teritoriniam skyriui, kuris persiuntė fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu, Nuostatų 9 ar 10 punktuose nurodytus dokumentus“.

15. Nutarimo projekto 24.3 p. formuluotėje nurodoma, kad globos centras „raštu teikia siūlymą keisti globos (rūpybos) formą Tarnybos teritoriniam skyriui, kurio savivaldybės teritorijoje vaikui buvo nustatyta globa (rūpyba)“, manytume, kad tokiu atveju globos centras neturės prievolės aiškinti konkretaus vaikų globos institucijoje globojamo (rūpinamo) vaiko situacijos, tai yra ar nėra pradėta įvaikinimo ar globėjo (rūpintojo) keitimo procedūra vaiko atžvilgiu. Atsižvelgiant į tai siūlytume tikslinti 24.3 p. formuotę ir numatyti, kad Globos centras pirmiausia turėtų suderinti su Tarnybos teritoriniu skyriumi vaiko, kuriam globėju (rūpintoju) paskirta vaikų globos (rūpybos) institucija situacija ir tik tuo atveju, kai yra aiškus vaiko teisinis statusas, pasiūlymas dėl vaiko pirmiausia turėtų būti teikiamas galimam vaiko globėjui (rūpintojui) ir tik jam sutikus, Globos centras teikia siūlymą Tarnybos teritoriniams skyriui dėl globėjo (rūpintojo) pakeitimo.

16. Įvertinant tai, kad Nutarimo projekto 26 p. nustato, kad „Fizinis asmuo gali turėti tik vieną galiojančią Išvadą“, kyla neaiškumas, kaip bus tais atvejais, kai fizinis asmuo jau turėdamas vieną galiojančią išvadą kartu pageidauja tapti budinčiu globotoju ir/ar teikti laikino atokvėpio paslaugas, todėl siūlytina tikslinti ir papildyti 26 p. nuostata, **kad išvada dėl konkretaus vaiko globos (rūpybos) galiojanti konkretaus vaiko atžvilgiu. Tuo atveju, kai fizinis asmuo vykdo budinčio globotojo, šeimynos dalyvio veiklą ir/ar teikia laikino atokvėpio paslaugą ir siekia globoti (rūpinti) konkretų vaiką yra atliekamas fizinio asmens pakartotinis vertinimas vykdomos budinčio globotojo ar šeimynos dalyvio veiklos ir/ar laikino atokvėpio paslaugos teikimo kokybės kontekste ir rengiama išvada dėl pasirengimo tapti konkretaus vaiko globėju (rūpintoju). Tuo atveju, kai fizinis asmuo yra paskirtas konkretaus vaiko globėju (rūpintoju) ir kartu nori tapti budinčiu globotoju, šeimynos steigėju, dalyviu ir/ar teikti laikino atokvėpio paslaugą yra atliekamas fizinio asmens pakartotinis vertinimas vykdomos vaiko globos (rūpybos) kokybės kontekste ir rengiama išvada dėl fizinio asmens pasirengimo tapti budinčiu globotoju, šeimynos steigėju, dalyviu ir/ar teikti laikino atokvėpio paslaugą.**

17. Vertinant Tarnybos praktiką ir atvejus, kai susiduriama su iššūkiais organizuojant laikinosios globos (rūpybos) nustatymą be tėvų globos likusiam vaikui, kuris yra grąžinamas į Lietuvos Respubliką iš kitos šalies, siūlytina 31 punktą papildyti 31.5 papunkčiu ir jį išdėstyti taip:

„31.5. savivaldybės, kurios teritorijoje iki išvykimo iš Lietuvos Respublikos gyveno vaiko tėvai, administracijos direktorius“.

18. Siūlome patikslinti 33.1, 33.2, 36., 47.6, 69.8 ir 69.9 papunkčius dėl numatytų sveikatos pažymėjimų formų reikalavimo. Praktikoje pastebima, kad forma Nr. 046/a neretai būna neišsami ir neatspindinti realios vaiko sveikatos būklės, joje nėra duomenų apie vaiko persirgtas ligas ar ligas, kuriomis vaikas serga, nustatytas diagnozes, taikomą gydymą ir pan., neretai nurodoma „Sveikas“, „gali būti globojamas“ ir pan. Atsižvelgiant į tai, siūlytina numatyti formą Nr. 027/a.

19. Taip pat siūlome 33.1 bei 33.2 papunkčiuose numatyti, kad informacija pateikiama raštu ir išdėstyti tokia tvarka:

„33.1. šeimoje, globos centre ar šeimynoje, Tarnybos teritorinis skyrius **raštu** suteikia globėjams (rūpintojams) turimą informaciją apie vaiką ir jo tėvus (vardą, pavardę, gyvenamosios vietos adresą, sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos medicininio pažymėjimo (forma **Nr. 046/a Nr. 027/a**) kopiją arba mokinio sveikatos pažymėjimo (forma Nr. E027-1) išrašą ir kitą su vaiko priežiūra susijusią svarbią informaciją (duomenis apie vaiko gydymo režimą, priežiūros rekomendacijas, ugdymo poreikius, pagalbos vaikui poreikius), kuri yra svarbi globėjui (rūpintojui) užtikrinant vaiko teises ir interesus bei vykdant globėjo (rūpintojo) pareigas“,

„33.2. vaikų globos (rūpybos) institucijoje, Tarnybos teritorinis skyrius **raštu** suteikia globėjui (rūpintojui) turimą informaciją apie vaiką ir jo tėvus (vardą, pavardę, gyvenamosios vietos adresą, sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos medicininio pažymėjimo (forma **Nr. 046/a Nr. 027/a**) kopiją arba mokinio sveikatos pažymėjimo (forma Nr. E027-1) išrašą ir kitą su vaiko priežiūra susijusią svarbią informaciją (duomenis apie vaiko gydymo režimą, priežiūros rekomendacijas, ugdymo poreikius, pagalbos vaikui poreikius), kuri yra svarbi globėjui (rūpintojui) užtikrinant vaiko teises ir interesus bei vykdant globėjo (rūpintojo) pareigas, taip pat atliekant vaiko poreikių vertinimą ir sudarant individualų vaiko socialinės globos planą“.

20. Atsižvelgiant į tai, kad išvadoje dėl fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu pasirengimo vaiko globai (rūpybai), šeimynos veiklai, nurodomas asmens lūkestis dėl vaiko atsižvelgiant į jos amžių, sveikatą ir kt., 34.2 papunktį būtų tikslinga papildyti taip:

„34.2. informuoja savivaldybės administraciją, kad gavus teismo leidimą paimiti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą, šiam vaikui (nurodoma vaiko lytis, amžius, **sveikatos būklė**, globos (rūpybos) pagrindas, vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos savivaldybė) Nuostatų nustatyta tvarka bus inicijuojama globėjo (rūpintojo) paieška ir globos (rūpybos) nustatymas“.

21. Siekiant vienodo teisės akto supratimo ir taikymo, siūlytina 36.6 papunktį papildyti nukreipimu į Nuostatų 23 p., kuriame nustatyta tvarka asmuo neišklauses mokymų ir negavęs išvados gali būti skiriamas vaiko globėju (rūpintoju), tokiu būdu nuosekliai susiejant procedūrą, kuriai taikoma išimtis.

22. Tarnybos nuomone, 36 punktas turėtų būti papildytas taip:

„36. Tarnybos teritorinis skyrius, teikdamas savivaldybės administracijai nurodymą nustatyti vaikui laikinąją globą (rūpybą) ir paskirti konkretų laikinąjį globėją (rūpintoją) (toliau – Nurodymas) (nurodoma, vaiko (-ų), kuriam (-iems) reikia nustatyti globą (rūpybą) vardas (-ai), pavardė (-ės), gimimo data, nuolatinės gyvenamosios vietos adresas arba faktinės buvimo vietos adresas, jei nustatyti globą (rūpybą) siūloma pas konkretų asmenį (-is) – jo (jų) vardas (-ai), pavardė (-ės), **gimimo metai**, nuolatinės gyvenamosios vietos adresas, ryšys su tėvų globos netekusiu vaiku), kartu pateikia:“

23. Tikslinga 37 punktą papildyti 37.3 papunkčiu ir išdėstyti jį taip:

„37.3. Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs Nuostatų 36 punkte nurodymą dėl konkretaus asmens globėju (rūpintoju) paskyrimo, priima Civilinio kodekso 3.264 straipsnio 2 dalyje nurodytą sprendimą dėl vaiko globėjo (rūpintojo) skyrimo“.

24. Tarnybos nuomone, vaiko situacijos vertinimo anketos pateikimas savivaldybės administracijai yra perteklinis veiksmas, atskleidžiantis duomenis apie vaiko ir (ar) jo šeimos privatų gyvenimą be būtinybės, nes pagrindinė sąlyga, būtina žinoti savivaldybės administracijai, yra ta, kad išduotas teismo leidimas paimiti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą, todėl siūlytina 36.7 papunktį išbrauti iš Nutarimo projekto.

25. Atsižvelgiant į tai, kad Nutarimo projekto 36.2 papunktyje nurodoma sveikatos pažymėjimo forma bei mokinio sveikatos pažymėjimo forma, atsižvelgiant į aukščiau teiktus siūlymus, Tarnybos nuomone, tikslinga 47.6 papunktį išdėstyti taip:

„47.6. duomenys apie vaiko sveikatos sutrikimus, **kurie įrašyti į sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos sveikatos pažymėjime (forma Nr. 027/a) arba mokinio sveikatos pažymėjime (forma Nr. E027-1)**, ir jeigu tokie yra žinomi“.

26. Atsižvelgiant į tai, kad Nutarimo projekto 37.2 punkte nurodoma „<...> jei savivaldybės teritorijoje veikia daugiau nei vienas globos centras – į vieną iš globos centrų, savivaldybės administracijos nustatyta tvarka”. Tarnybos nuomone, 38 punktas turėtų būti išdėstytas taip:

„38. Globos centras ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo **Tarnybos teritorinio skyriaus** ar savivaldybės administracijos kreipimosi dienos SPIS patikrina informaciją apie asmenis, pasirengusius globoti (rūpinti) be tėvų globos likusį vaiką (tikrinama pasirengusio globoti (rūpinti) asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas, telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas, Išvadoje nurodyti duomenys apie pageidaujamą globoti (rūpinti) vaikų skaičių, jų amžių, globos rūšį, kitas asmeniui, norinčiam tapti vaiko globėju (rūpintoju), svarbias aplinkybes, susijusias su pageidaujamu globoti (rūpinti) vaiku, asmeniui pateikti siūlymai dėl galimų globoti (rūpinti) vaikų (nurodomas pasiūlyto globoti (rūpinti) vaiko vardas, pavardė, gimimo data, siūlymų pateikimo data, jei atsisakė globoti (rūpinti) vaiką, atsisakymo priežastys)), ir parinkęs geriausiai vaiko interesus atitinkantį fizinį asmenį, budintį globotoją ar šeimyną, raštu pateikia savivaldybės administracijos direktoriui rekomendaciją dėl globėjo (rūpintojo) paskyrimo (nurodoma parinkto fizinio (-ių) asmens (-enų) vardas (-ai), pavardė (-ės), gimimo data (-os), nuolatinės gyvenamosios vietos adresas arba parinkto juridinio asmens pavadinimas, veiklos adresas)“.

27. Atsižvelgiant į geriausius vaiko interesus bei siekiant per kuo trumpesnę terminą paskirti vaikui atstovą pagal įstatymą, Tarnybos nuomone, 39 punktas turėtų būti išdėstytas taip: „39. Be tėvų globos likusiam vaikui, atvejais, kai Tarnybos teritorinis skyrius Nurodyme nenurodo konkretaus fizinio asmens, galinčio globoti (rūpinti) vaiką, jo interesus ir poreikius atitinkantį konkretų pasirengusį globoti (rūpinti) asmenį, globos centrą ar šeimyną, **per kuo trumpesnę terminą** parenka globos centro sudaryta globėjo (rūpintojo) parinkimo komisija (toliau – Komisija)“.

28. Siūlytina papildyti Nuostatų 40 punktą numatant, kad į komisijos posėdžius gali būti kviečiamas ir Tarnybos atstovas.

29. Vienodinant nuostatas su Įvaikinimo organizavimo Lietuvos Respublikoje tvarkos apraše nustatytais nuostatomis, siūlytina Nuostatuose numatyti, kas tvirtina pavyzdinį komisijos darbo reglamentą, siekiant užtikrinti vienodos praktikos formavimą visoje Lietuvoje.

30. Siūlytina patikslinti 52.1 papunktį ir formuluotę išdėstyti taip:

„52.1. laikinosios globos (rūpybos) atveju teikia rekomendaciją (nurodoma vaiko vardas, pavardė, gimimo data, parinkto fizinio (-ių) asmens (-enų) vardas (-ai), pavardė (-ės), gimimo data (-os), nuolatinės gyvenamosios vietos adresas, **Išvados registracijos globos centre data ir numeris** arba parinkto juridinio asmens pavadinimas, veiklos adresas) savivaldybės administracijos direktoriui“.

31. Siūlytina patikslinti 52.2 papunkčio ir formuluotę išdėstyti taip:

„52.2. nuolatinės globos (rūpybos) atveju teikia informaciją apie parinktą globėją (rūpintoją) Tarnybos teritoriniam skyriui, kuris kreipėsi dėl nuolatinio globėjo (rūpintojo) paieškos nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo vaikui (informuojant nurodomas likusio be tėvų globos vaiko vardas, pavardė, gimimo data, gyvenamosios vietos adresas, parinkto globėjo (rūpintojo) vardas ir pavardė, gimimo data, **Išvados registracijos globos centre data ir numeris**, jo sprendimas sutikti ar atsisakyti globoti (rūpinti) likusį be tėvų globos vaiką, jei atsisako globoti (rūpinti) vaiką, atsisakymo priežastys)“.

32. Tarnybos nuomone, 60 punktą tikslinga papildyti ir išdėstyti taip:

„60. Tarnybos teritorinis skyrius, priėmęs vieną iš Nuostatų 59 punkte nurodytų sprendimų, kurio formą tvirtina Tarnybos direktorius, ir ~~sprendimo priėmimo dieną nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną~~ jo kopiją elektroninių ryšių priemonėmis pateikia savivaldybės administracijai“.

33. 67 punkto formuluotėje padaryta techninė klaida:

„67. Tarnybos teritorinis ~~skyriaus~~ **skyrius** gavęs Nuostatų 24.3 papunktyje nurodytą globos centro siūlymą keisti globos (rūpybos) formą, inicijuoja paskirto globėjo (rūpintojo) keitimą ir globėjo (rūpintojo) skyrimą“.

34. Įvertinus tai, kad Tarnyba bei jos teritoriniai skyriai iš valstybinių ir kitų institucijų gauna dokumentų originalus, Tarnybos nuomone, 69.5 punktas bei 69.6 punktas turėtų būti išdėstyti taip:

„69.5. teismo leidimo paimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą **originalas arba** kopija“, „69.6. savivaldybės administracijos direktoriui Tarnybos teritorinio skyriaus pateikto Nurodymo, nurodyto Nuostatų 36 punkte, **originalas arba** nuorašas“.

35. Atsižvelgiant į tai, kad organizuojant vaiko globos (rūpybos) vykdymą svarbi visa turima ar galima turėti informacija apie vaiką ir jo šeimą, siūlytina atsisakyti konkrečios medicininio pažymėjimo formos nustatymo ir 69.9 papunktį išdėstyti taip:

„69.9. ~~sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos~~ medicininio pažymėjimo kopija (~~forma Nr. 046/a~~) apie vaiko tėvų sveikatos būklę (jeigu jį turi) ir informacija apie tėvų ar turėto vienintelio iš tėvų nuolatinę gyvenamąją vietą (nuolatinės gyvenamosios vietos adresą), o jei negalima nustatyti tėvų ar turėto vienintelio iš tėvų nuolatinės gyvenamosios vietos, – informaciją apie tėvų ar turimo vienintelio iš tėvų gyvenamąją vietą (gyvenamosios vietos adresą).“

36. Siūlytina atskiru punktu išskirti nuostatą (punktas be numeracijos, esantis virš dabartinio Nuostatų projekto 70 punkto „Jei vaiko globa (rūpyba) nustatoma kitos savivaldybės teritorijoje nei buvo nustatytas be tėvų globos likęs vaikas, vaiko globos (rūpybos) byla perduodama Tarnybos teritoriniam skyriui, kurio veiklos teritorijoje gyvena vaikas“, atsižvelgiant į šios nuostatos reikšmę formuojant vienodą praktiką visoje Lietuvoje bei iš esmės keičiant esamą, globos (rūpybos) priežiūros vykdymo tvarką.

37. Tarnybos nuomone, 70.2 punktas turėtų būti išdėstytas taip:

„70.2. vaiko globėjas (rūpintojas) privalo **raštu** pranešti apie globėjo (rūpintojo) ir globojamo (rūpinamo) vaiko atvykimą kompetentingoms užsienio valstybės institucijoms ir Tarnybos teritoriniam skyriui, kai globojamas (rūpinamas) vaikas ir jo globėjas (rūpintojas) persikelia nuolat gyventi į užsienio valstybę, neprišijungusią prie 1996 m. spalio 19 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo, vykdymo ir bendradarbiavimo tėvų pareigų ir vaikų apsaugos priemonių srityje (kompetentingai užsienio valstybės institucijai informacija teikiama jos nustatyta tvarka; pranešant Tarnybos teritoriniam skyriui nurodomi globėjo (rūpintojo) ir globojamo (rūpinamo) vaiko vardai, pavardės, gimimo datos, gyvenamosios vietos adresai bei apsigyvenimo data)“.

38. Vadovaujantis Tarnybos nuostatų, patvirtintų 2005 m. spalio 20 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1114 „Dėl Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos nuostatų patvirtinimo“ 10.9. papunkčiu, Tarnyba koordinuoja globos (rūpybos) priežiūrą šeimose, šeimynose, globos centruose ir globos institucijose. Tarnybos nuomone, 70.3 punktas turėtų būti išdėstytas taip:

„70.3. prisijungusią prie 1996 m. spalio 19 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo, vykdymo ir bendradarbiavimo tėvų pareigų ir vaikų apsaugos priemonių srityje, **Tarnyba** per septynias kalendorines dienas nuo jų išvykimo kreipiasi į tos valstybės kompetentingą instituciją, kad ši stebėtų atvykusio vaiko globą (rūpybą) ir prireikus užtikrintų tinkamą jo teisių apsaugą (kreipimesi nurodomas vaiko vardas, pavardė, gimimo data, vaiko globos (rūpybos) pagrindas, globėjo (rūpintojo) vardas, pavardė, gimimo data, gyvenamosios vietos adresai)“.

39. Tarnybos nuomone, 73 punktą tikslinga papildyti 73.3 papunkčiu, jį išdėstant taip: „73.3. esant 73.2.1 ir 73.2.2 papunkčiuose nurodytoms sąlygoms, Tarnybos teritorinis skyrius, bendradarbiaudamas su globos centru, globos (rūpybos) peržiūrą atlieka ir globos (rūpybos) peržiūros aktą užpildo ne vėliau kaip per **dešimt darbo dienų nuo vaiko aplankymo**“.

Siūlytina patikslinti 77.1.3 papunktį ir išdėstyti taip:

„77.1.3. įvertinama, kaip globėjas (rūpintojas) rūpinasi vaiko saugumu, jo sveikata ir mokymusi, kam naudoja globojamam (rūpinamam) vaikui išlaikyti skirtas lėšas bei **kaip administruojamas globojamo (rūpinamo) vaiko turtas**“

40. Siūlytina patikslinti 78.3 papunktį ir išdėstyti taip:

„78.2. įvertinama, kaip globėjas (rūpintojas) įgyvendina jam teisės aktų nustatytas teises ir pareigas, naudoja globojamam (rūpinamam) vaikui išlaikyti skirtas lėšas bei **kaip administruojamas globojamo (rūpinamo) vaiko turtas**“

41. Tarnybos nuomone, 73.2.2 papunktis turėtų būti išdėstytas taip:

„73.2.2. laikinasis globėjas (rūpintojas) siūlomas paskirti nuolatinio vaiko globėju (rūpintoju) atsiradus nuolatinės globos (rūpybos) pagrindams. **Laikinosios globos (rūpybos) peržiūroje turi dalyvauti globos centro atstovas, kuris pateikia savo rekomendaciją dėl asmens paskyrimo vaiko nuolatinio globėju (rūpintoju)**“

42. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 36¹ straipsnio 1 dalimi, Tarnyba ar jos įgaliotas teritorinis skyrius gali nustatyti būtinybę vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį arba vaiko apsaugos poreikį, todėl 79 punktas turėtų būti išdėstytas taip:

„79. Tarnybos teritorinis skyrius, gavęs pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą arba pats nustatęs, kad vaiko globėjas (rūpintojas) galimai netinkamai atlieka pareigas, neužtikrina globojamo (rūpinamo) vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugos, naudojasi savo teisėmis savanaudiškais tikslais, atlikęs vaiko situacijos vertinimą ir nustatęs pagalbos vaikui poreikį **ar apsaugos poreikį**, organizuoja neeilinę vaiko globos (rūpybos) peržiūrą, galimoms priežastims nustatyti, **taip pat gali kreiptis į Globos centrą su prašymu, kad Tarnybos atestuoti asmenys pagal GIMK programą pakartotinai įvertintų vaiko globėjo (rūpintojo) pasirengimą globoti (rūpinti) vaiką, vykdomos vaiko globos (rūpybos) kokybės kontekste ir gavęs pakartotinio vertinimo išvadą** priimti sprendimus dėl globėjui (rūpintojui) reikalingos pagalbos arba jo atleidimo / nušalinimo nuo globėjo (rūpintojo) pareigų. Jei dėl vaiko globėjo (rūpintojo) veiksmų kyla realus pavojus vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei, Tarnyba privalo imtis Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme nurodytų veiksmų – paimti vaiką iš globėjo (rūpintojo) ir jį apgyvendinti saugioje aplinkoje“.

43. Siekiant suvienodinti Nutarimo projekte vartojamas sąvokas, siūlome 80 punktą išdėstyti taip:

„80. Tarnybos teritorinis skyrius nustatęs, kad vaiko globėjas (rūpintojas) netinkamai atlieka savo pareigas, neužtikrina globotinio ar rūpintinio teisių ir interesų apsaugos, naudojasi savo teisėmis savanaudiškais tikslais, privalo laikinosios globos (rūpybos) atveju teikti **teikimą nurodymą** savivaldybės administracijos direktoriui dėl laikinojo globėjo (rūpintojo) nušalinimo, kuriame nurodo laikinojo globėjo (rūpintojo) vardą, pavardę, gimimo datą, globojamo (rūpinamo) vaiko vardą, pavardę, gimimo datą bei pagrindus ir aplinkybes, kodėl teikia siūlymą dėl asmens nušalinimo nuo globėjo (rūpintojo) pareigų, o nuolatinės globos (rūpybos) atveju – kreiptis į teisimą **dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo** ir globėjo (rūpintojo) nušalinimo ir kito asmens skyrimo vaiko globėju (rūpintoju)“.

44. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 279 straipsnio 1 dalimi, CPK 283 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 85 punktas turėtų būti išdėstytas: „85. Atsiradus Civilinio kodekso 3.255 straipsnio 3 punkte nustatytam vaiko laikinosios globos (rūpybos) pabaigos pagrindui, Tarnybos teritorinis skyrius, gavęs teismo nutartį dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo teismo nutarties **gavimo įsiteisėjimo arba skubaus vykdymo dienos**, raštu pateikia vaiko laikinąją globą (rūpybą) nustačiusiai savivaldybės administracijai nurodymą panaikinti vaiko laikinąją globą (rūpybą), kuriame nurodo vaiko vardą, pavardę, gimimo datą, gyvenamosios vietos adresą)“.

45. Vadovaujantis Atvejo vadybos tvarkos aprašu, patvirtintu 2018 m. kovo 29 d. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymo Nr. A1-141 „Dėl atvejo vadybos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) 64 punktu, užbaigus atvejo vadybos procesą, vadovaudamasis Aprašo 62.2 papunkčiu, atvejo vadybininkas nedelsdamas, bet ne vėliau nei per 3 darbo dienas po atvejo nagrinėjimo posėdžio, kurio metu nustatytos Aprašo 62.2 papunktyje nurodytos aplinkybės, raštu ir (ar) elektroninėmis ryšio priemonėmis apie tai informuoja Tarnybą arba jos teritorinį skyrių ir pateikia Motyvuotą siūlymą (Aprašo 3 priedas) <...>, todėl atsižvelgus į tai, Tarnybos nuomone, 82.1 ir 82.4 papunkčiai turėtų būti išdėstyti taip:

„82.1. vaiko tėvai arba vienas iš tėvų pakeitė savo netinkamą elgesį su vaiku ir dėl to negresia realus pavojus jo fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei ir nelieta socialinės rizikos veiksnių, Tarnybos teritorinis skyrius **nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo motyvuoto siūlymo gavimo dienos**, pateikia vaiko laikinąją globą (rūpybą) nustatčiusiai savivaldybės administracijai nurodymą panaikinti vaiko laikinąją globą (rūpybą) <...>“.

„82.4. vaiko tėvai nesistengia ir nekeičia savo elgesio, vengia atlikti savo pareigas, auklėti vaiką, piktnaudžiauja tėvų valdžia arba nesirūpina vaiku (t. y. pagalbos plane numatyta ir teikta pagalba nepadėjo tėvams), Tarnybos teritorinis skyrius ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų **nuo motyvuoto siūlymo gavimo dienos**, kuriame buvo priimtas sprendimas, kad pagalbos plane numatyta ir teikta pagalba nepadėjo tėvams ir tėvai nepakeitė savo elgesio, dienos kreipiasi į teismą dėl tėvų ar esamo vienintelio iš tėvų valdžios apribojimo, vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo ir išlaikymo vaikui priteisimo. Tokiu atveju vaiko laikinoji globa (rūpyba) tęsiama, kol teismas priims sprendimą dėl tėvų valdžios apribojimo, vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo ir išlaikymo vaikui priteisimo“.

46. Atsižvelgiant į Nutarimo projekto nuostatą „Jei vaiko globa (rūpyba) nustatoma kitos savivaldybės teritorijoje nei buvo nustatytas be tėvų globos likęs vaikas, vaiko globos (rūpybos) byla perduodama Tarnybos teritoriniam skyriui, kurio veiklos teritorijoje gyvena vaikas“, siūlytina 86 punktą dėstyti taip:

„86. Atsiradus Civilinio kodekso 3.255 straipsnio 1 punkte nustatytam vaiko laikinosios globos (rūpybos) pabaigos pagrindui, vaiko grąžinimą tėvams (vienam iš tėvų) organizuoja Tarnybos teritorinis skyrius, **kurio veiklos teritorijoje gyvena vaikas kurio nurodymu savivaldybės administracija nustatė vaiko laikinąją globą (rūpybą)**. Tarnybos teritorinis skyrius grąžina vaiką tėvams nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) panaikinimo priėmimo dienos. Grąžinant vaiką tėvams (vienam iš tėvų), dalyvauja vaiko tėvai (vienas iš tėvų), Tarnybos teritorinio skyriaus atstovas, vaiko globėjas (rūpintojas).“

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Direktorė

Ilma Skuodienė

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai
per TAIS

2022-04- Nr. 2R- (3.2. MR)
Į 2022-03-28 Nr. STAP-240 (16.2Mr.-34)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija), pagal kompetenciją išnagrinėjusi Jūsų pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Nutarimo projekto 10.4 papunktyje nustatyta, kad fizinis asmuo, norintis tapti šeimynos steigėju, dalyviu, savo gyvenamosios vietos Tarybos teritoriniam skyriui turi pateikti „dokumentus, įrodančius, kad fizinis asmuo, norintis tapti šeimynos steigėju, atitinka bent vieną iš Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytų sąlygų¹ (pavyzdžiui, *savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo ar teismo nutarties, darbo sutarties, aukštojo mokslo baigimo diplomo kopijos*)“. Siūlome pakartotinai įvertinti Nutarimo projekto 10.4 papunktį vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas) 5 straipsnio 1 dalies c punktu (*duomenų kiekio mažinimo principas*), t. y. ar fiziniam asmeniui siekiant įrodyti Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punkto a ir b papunkčiuose nustatytas sąlygas yra būtina pateikti, pavyzdžiui, teismo nutarties ar darbo sutarties kopijas ir juose tvarkomus asmens duomenis visa apimtimi (pavyzdžiui, darbo sutartyse yra tvarkomas fizinio asmens darbo užmokestis ir kt.; teismo nutartyse yra tvarkoma detali informacija apie vaiko biologinę šeimą ir kt.), ar vis dėlto, galima būtų siekti sumažinti tvarkomų asmens duomenų apimtį minėtose dokumentuose, pavyzdžiui, pateikiant teismo nutarties (teismo nutarties rezoliucinė dalis ir (ar) galimai pažyma iš teismo, kad fizinis asmuo buvo paskirtas vaiko globėju (rūpintoju)) ar darbo sutarties dalį, o ne visus asmens duomenis minėtuose dokumentuose.

2. Iš Nutarimo projekto 11 ir 12 punktų galima spręsti, kad fizinis asmuo norintis tapti vaiko globėju (rūpintoju) ar šeimynos steigėju, dalyviu, savo gyvenamosios vietos Tarybos teritoriniam skyriui nustatytus dokumentus gali pateikti tiesiogiai atvykęs į savo gyvenamosios vietos Tarybos teritorinį skyrių ar registruotu laišku. Pažymėtina, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 2 dalimi, „prašymas ar skundas gali būti pateiktas per E. pristatymo sistemą, kitomis elektroninių ryšių priemonėmis, paštu, kreipiantis asmeniškai arba per atstovą. Atstovo teisė atstovauti turi būti įrodoma rašytiniu sutikimu“.² Atsižvelgiant į tai, manytina, kad Nutarimo projekto nuostatos turi būti suderintos su Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis, taigi siūlome tikslinti Nutarimo projektą šiuo aspektu.

3. Nutarimo projekto 12 punkte nustatyta, kad „šiam punkte nurodytais atvejais teikiant

¹ Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punkte a ir b papunkčiuose nustatyta, kad ne mažiau kaip trejus metus iki šeimynos įsteigimo vykdė vaikų globėjo (rūpintojo) pareigas, į kurias buvo paskirtas savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu ar teismo nutartimi; b) turi ne mažesnę kaip trejų metų darbo su likusiais be tėvų globos vaikais, vaikais, turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių, neįgaliais vaikais ir (ar) šeimomis, patiriančiomis socialinę riziką, patirtį;

² Pažymėtina, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (Žr. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.303479/asr>).

asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, ji turi būti padaryta taip, kad matytųsi tik asmens vardas, pavardė, gimimo data ir asmens kodas“. Siekiant užtikrinti teisėkūros aiškumo principą, manytina, kad šių numatytų duomenų rinkimo tikslas gali būti įgyvendinamas nustatant prievolę fiziniam asmeniui tokius asmens duomenis pateikti prašyme. Taigi, siūlome atsisakyti Nutarimo projekto 12 punkte nustatytos nuostatos ir atitinkamai papildyti nuostatas susijusias su renkamu asmens duomenų apimtimi fizinio asmens prašyme.

4. Tarnybos teritorinis skyrius, gavęs Nuostatų projekto 9 ar 10 punktuose nurodytus dokumentus, privalo surinkti duomenis nustatytus Nutarimo projekto 13.1 – 13.9 papunkčiuose atsižvelgiant į Nuostatų projekto 13 punkte nustatytą sąlygą: „privalo surinkti (*renkamas mažiausias kiekis duomenų, kurio užtenka atitinkamam faktui nustatyti*)“. Siūlome pakartotinai įvertinti Nutarimo projekto 13.1 – 13.9 papunkčius, numatant, kokius konkrečius asmens duomenis (informaciją) yra būtina surinkti atitinkamam faktui nustatyti pagal Nutarimo projekto 13.1 – 13.9 papunkčiuose išdėstytas sąlygas (pavyzdžiui, duomenys apie tai, ar asmuo yra ar nėra pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksniumi vaiko globos (rūpybos) srityje) (jeigu yra pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksniumi vaiko globos (rūpybos) srityje) (laikotarpis; ar pan.) (jeigu asmens duomenų reikia asmens duomenų tvarkymo tikslui pasiekti) ir t.t.

5. Iš Nuostatų projekto 47 ir 49 punktų, ir iš Nuostatų projekto 50 – 51 punktų matyti, kad laikinasis globėjas (rūpintojas) ir nuolatinis globėjas (rūpintojas) yra supažindinamas su informacija apie be tėvų globos likusį vaiką, nustatyta Nuostatų projekto 47 punkte. Pažymėtina, kad laikinasis globėjas (rūpintojas) ir nuolatinis globėjas (rūpintojas) susipažinęs su Nuostatų projekto 47 punkte nustatyta informacija (įskaitant nuasmeninta informacija)³ gali priimti sprendimą atsisakyti laikinai ir (ar) nuolatinei globoti (rūpintis) be tėvų globos likusiu vaiku ir nevykti su juo susipažinti asmeniškai. Visgi, manytina, kad vaiko vardas ir dalis gimimo datos, kartu su kitais asmens duomenimis, kurie, pagal Nuostatų projekto 47 punktą, pateikiami fiziniam asmeniui, parinktam būti kaip laikinuoju ir (ar) nuolatiniu vaiko globėju (rūpintoju) gali sudaryti pakankamas sąlygas identifikuoti konkretų vaiką. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, siūlome pakartotinai pagal poreikį įvertinti Nuostatų projekto 47 punktą, asmens duomenų apimtį, nuasmeninamų asmens duomenų apimtį ir pseudoniminių asmens duomenų apimtį kontekste (pavyzdžiui, svarstytina ar remiantis Nuostatų projekto 47.7 papunkčiu, galimai nebus atskleista informacija susijusi sveikatos priežiūros įstaigomis ar kitomis įstaigomis, kuriuose galimai vaikui likusiam be tėvų globos yra teikiamos specializuotos paslaugos, pagal vaiko poreikius ar specializuotis ugdymo paslaugos (pavadinimai)) ir kt.

Direktoriaus pavaduotoja

Danguolė Morkūnienė

O. Pedaniuk, tel. (8 5) 278 4101, el. p. oksana.pedaniuk@ada.lt

³ Pagal poreikį rekomenduojame *plačiau apie nuasmeninimą*, jo metodus ir kitus susijusius klausimus skaityti: a) Inspekcijos 2015 m. rekomendacijoje „Nuasmeninimo metodai“, kuri pasiekama Inspekcijos interneto svetainės skiltyje „Rekomendacijos, gairės ir kt.“; b) Darbo grupės 2014 m. balandžio 10 d. nuomonėje Nr. 05/2014 dėl nuasmeninimo metodų.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIAUS ĮSTAIGA**

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
El. paštas post@socmin.lt

I

2022-04-13 Nr. (1.19-2022-113)2-202
2022-03-28 Nr. (16.2Mr-34)STAP-240

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO NR. 22-4634 DERINIMO

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, susipažinusi su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu Nr. 22-4634 (toliau – Nuostatai), teikia žemiau išdėstytas pastabas ir pasiūlymus jo tobulinimui:

1. Tikslinti Nuostatų projekto 4.2 punkto formuluotę, ją suderinant ir su Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 4 punktu, ir po žodžio „vaikui“ įrašyti žodžių junginį „parinkimo“, po žodžio „skyrimo“ žodžių junginį „vykdant globos priežiūrą“.

2. Siekiant Nuostatų normų dermės su Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 18 punktu, papildyti Nuostatų projektą nauju 4.2 punktu, jį išdėstant sekančiai:

„4.2 siekiant užtikrinti, kad parinkta vaiko globos vieta būtų vienintelė vaiko globos (rūpybos) vieta, kuri būtų kaip įmanoma arčiau vaiko gyvenamosios vietos ir gali būti keičiama tik tuo atveju, jeigu tai atitinka geriausius vaiko interesus.“

Esamus Nuostatų 4.2 – 93 punktus atitinkamai laikant 4.3 – 94 punktais.

3. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Socialinių paslaugų įstatymo 2 straipsnio 2 dalį budintis globotojas turi atitikti Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse globėjui (rūpintojui) keliamus reikalavimus, būti išklauseęs globėjų ir tėvių mokymus ir budinčių globotojų konsultavimo kursus, siūlytina papildyti Nuostatų I skyrių, nurodant, kad nuostatos, susijusios su vaiko globėju (rūpintoju), taikomos ir budinčiam globotojui arba žodžių junginiu „budintis globotojas“ („budinčiu globotoju“, „budinčiais globotojais“) papildyti Nuostatų 6, 7.2, 8, 9, 9.3, 13.1 – 13.8, 15.2–15.4, 17, 18, 20, 21, 22.1–22.4, 22.6–22.10, 24.2, 27–29, 45, 47, 49, 55, 69.18, 77, 78.2, 79, 80, 81 ir su jais susijusius punktus, pagal poreikį juos papildant nuostatomis ir apie budinčio globotojo vykdomą vaikų priežiūrą (pavyzdžiui, 38,46 ir kiti punktai).

4. Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo ir vaiko interesų pirmumo principo įgyvendinimo, siūlytina svarstyti tikslingumą papildyti Nuostatų 13.5 papunktį, po žodžio „dalyviu“ įrašant žodžių junginį „bei jo sutuoktinio ar kartu gyvenančio santuokos neregistravusio asmens ir kitų kartu gyvenančių vyresnių kaip šešiolikos metų asmenų“.

5. Įvertinant, kad sprendimas dėl pradinio vertinimo (jo kopija) turi būti pateiktas asmeniui (Nuostatų 15 punktas) ir globos centrui, siūlytina svarstyti tikslingumą papildyti Nuostatų 14 punktą, nustatant kaip įforminamas sprendimas.

6. Įvertinant aplinkybę, kad budintis globotojas be tėvų likusius vaikus prižiūri (vykdo veiklą) pagal individualios veiklos pažymėjimą bei pagal su globos centru sudarytą tarpusavio

bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį, yra apmokytas ir už savo veiklą gaunantis atlygį (profesionalus globėjas), manytina, kad Nuostatų 22.5 papunktyje nustatyti pageidavimai dėl budinčio globotojo prižiūrėjo vaiko tėvų sveikatos sutrikimų, priklausomybių, vaiko socialinės kilmės, biologinių tėvų gyvenimo būdo, neturėtų būti taikomi budintiems globotojams, o aplinkybės susijusios su vaiko tėvų socialine padėtimi, sveikatos būkle, priklausomybėmis ir kt. neturėtų turėti įtakos prižiūrimų vaikų pasirinkimui.

7. Siūlytina svarstyti tikslingumą papildyti Nuostatų 24.4 papunktį, nurodant kokius veiksmus turi atlikti Tarybos teritorinis skyrius, gavęs Globos centro siūlymą keisti globėją.

8. Siekiant Nuostatų normų dėstymo nuoseklumo, siūlytina tobulinti II skyriaus normų dėstymo eiliškumą, Nuostatų 26-29 punktus dėstant 25-28 punkte, 25 punkto nuostatas dėstant 29 punkte.

9. Siūlytina įvertinti Nuostatų 33 punkto normų (dalyje dėl globojamo vaiko tėvų duomenų perdavimo globėjui apimčių) atitiktį 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), taip pat tokių duomenų teikimo apimčių santykio su keliamais tokių duomenų perdavimo tikslais.

Ta pati pastaba dėl tėvų asmens duomenų imties pateikimo globėjams taikytina ir Nuostatų 36.3 papunkčiui.

10. Tikslinti Nuostatų 34 punkto formuluotę, vietoj žodžių junginio „Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 43 straipsnio nustatyta tvarka laikinai apgyvendinęs vaiką“ įrašant „nustatęs vaiką, kuriam reikalinga globa“, taip suderinant Nuostatų normas su Civilinio kodekso 3.250 straipsnio 3 dalies nuostatomis.

Paminėtina, kad pagal Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 43 straipsnio nuostatas vaiko laikinas apgyvendinimas ne visais atvejais reiškia vaiko globos nustatymo poreikį ar poreikį kreiptis į teismą dėl leidimo paimti vaiką iš atstovų pagal įstatymą išdavimo. Gali būti atveju, kai pagal aukščiau paminėto įstatymo 36 straipsnio 4 dalį Tarybos teritorinis skyrius nustato būtinybę dėl kylančio realaus ir tiesioginio pavojaus vaiko fiziniam ar psichiniam saugumui, sveikatai ar gyvybei, skubiai paimti vaiką iš jam nesaugios aplinkos ir turi imtis veiksmų dėl vaiko perdavimo tėvams (ar vienam iš tėvų) ar kitiems vaiko atstovams pagal įstatymą, tačiau dėl objektyvių priežasčių nedelsiant to padaryti negali ir turi laikinai apgyvendinti vaiką įstatymo 43 straipsnio nustatyta tvarka (kol atvyks tėvai ar kiti atstovai pagal įstatymą, kt. atvejais).

11. Svarstyti tikslingumą papildyti ir patikslinti Nuostatų 34 punkto formuluotę, nustatant terminą, per kurį Tarybos teritorinis skyrius turėtų atlikti 34.1-34.2 papunkčiuose nurodytus veiksmus.

12. Papildyti Nuostatų III skyriaus Antrąjį skirsnį, nustatant subjektą, kuris tvirtina Nuostatų 36 punkte paminėto nurodymo formą.

13. Siekiant Nuostatų 23 punkto ir 36.5 papunkčio normų tarpusavio dermės ir teisinio reguliavimo aiškumo, įvertinant tai, kad esant tik teigiamam pradiniam įvertinimui vaiko laikinuoju globėju (rūpintoju) gali būti paskirti tik vaiko giminaičiai ir kiti su vaiku emociniais ryšiais susiję asmenys, siūlytina tikslinti Nuostatų 36.5 papunkčio formuluotę, po žodžio „asmuo“ įrašant „kuris yra vaiko giminaitis ar susijęs su vaiku emociniais ryšiais“.

14. Tobulinti Nuostatų 37.1 papunkčio formuluotę, vietoj žodžių junginio „siekia išsiaiškinti“ įrašant „išsiaiškina“, taip pat nustatant terminą, per kurį savivaldybės administracija turi išsiaiškinti galimybes nustatyti vaiko globą (rūpybą) pagal Civilinio kodekso 3.264 straipsnio 5 dalyje nustatytus

prioritetus bei po žodžių „pirmenybės suteikimo eile“ įrašant žodžius „ir Civilinio kodekso 3.249 straipsnio 1 dalies 5 punkte bei Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 18 punkte nustatyto vaiko aplinkos ir globos (rūpybos) vietos pastovumo principo“.

15. Tikslinti Nuostatų 37 punkto formuluotę, po žodžio „nurodytą“ įrašant „nurodymą ir“.

16 Nuostatų 38 punkte nustatyta, kad globos centras ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo savivaldybės administracijos kreipimosi dienos SPIS patikrina informaciją apie asmenis, pasirengusius globoti (rūpinti) be tėvų globos likusį vaiką ir *parinkęs* geriausiai vaiko interesus atitinkantį fizinį asmenį, budintį globotoją ar šeimyną, raštu *pateikia savivaldybės administracijos direktoriui rekomendaciją* dėl globėjo (rūpintojo) paskyrimo. Tačiau kituose Nuostatų punktuose reglamentuoti globėjo parinkimo vaikui veiksmai ir jų atlikimo terminai, kurie trunka ilgiau nei cituotoje normoje nustatytas terminas. Todėl lieka neaišku kiek laiko trunka globėjo parinkimo vaikui procesas, kaip per 1 darbo dieną gali būti atlikti visi globėjo parinkimo proceso veiksmai ir pateikta rekomendacija.

17. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir nuoseklumo, siūlytina tobulinti Nuostatų 38 punkto formuluotę, po žodžių „jei atsisakė globoti (rūpinti) vaiką, atsisakymo priežastys))“ įrašant „ir atlieka Nuostatų 44-49, 51 punktuose nustatytus globėjo (rūpintojo) ar budinčio globotojo parinkimo vaikui veiksmus.“

18. Tikslinti Nuostatų 46 punkto formuluotę, po žodžių „Išvada parengta“ įrašant „Išvados duomenys suvesti į SPIS“.

19. Suvienodinti Nuostatų 49 ir 50 punktuose nustatytus terminus, per kuriuos turi būti organizuojamas susitikimas su parinktu globėju.

20. Tobulinti Nuostatų 51 punkto formuluotę, suderinant jos turinį su Civilinio kodekso 3.249 straipsnio 2 dalies, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 4 punkto nuostatomis, užtikrinant vaiko dalyvavimą globėjo parinkimo procese, papildant ją nuostatomis dėl pareigos supažindinti vaiką su potencialiais (atrinktais) globėjais (rūpintojais) ir detalizuojant Nuostatų 44.4 papunkčio nuostatos įgyvendinimą.

21. Įvertinti Nuostatų 37-54 punktuose nurodytų veiksmų atlikimo terminų atitikimą Civilinio kodekso 3.262 straipsnio 1 dalies nuostatomis, pagal kurias savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimas dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo turi būti priimtas per tris darbo dienas nuo valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos nurodymo įregistravimo dienos.

22. Siūlytina Nuostatų 56 –62 punktus dėstyti Nuostatų III skyriaus Antrajame skirsnyje, nes juose reglamentuojamas globėjo parinkimo procesas.

23. Tobulinti Nuostatų 64 punkto formuluotę, suderinant ją su Civilinio kodekso 3.264 straipsnio nuostatomis ir vietoj žodžio „įsakymas“ įrašyti žodį „sprendimas“. Ta pati pastaba taikytina ir Nuostatų 69.1, 74 punktams.

24. Papildyti Nuostatų 64 punktą, nustatant, jog savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimo dėl globos vaikui nustatymo ir vaiko globėjo (rūpintojo) paskyrimo kopija turi būti pateikta ir vaiko tėvams (vieninteliui iš tėvų).

25. Nuostatų 66 punktą suderinti su Civilinio proceso kodekso 496¹ – 501, 504 straipsnių nuostatomis, nes teismas negali priimti sprendimo dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo kai nėra žinomas nuolatinis globėjas (rūpintojas). T.y. teismas, net ir priėmęs sprendimą apriboti tėvų valdžią ir savo iniciatyva pradėdamas bylos dėl vaiko nuolatinės globos ar rūpybos nustatymo, vaiko globėjo ar rūpintojo paskyrimo nagrinėjimą, pasirengimo nagrinėti bylą stadijoje kreipiasi į Tarnybą dėl globėjo (rūpintojo) kandidatūros pateikimo.

26. Nuostatų 69.24.4 papunkčio antrą pastraipą laikyti Nuostatų 70 punktu, esamus Nuostatų 70 - 93 punktus atitinkamai laikant 71-94 punktais.

27. Siūlytina įvertinti, ar nuolatinio globėjo (rūpintojo) pareigos, nustatytos Nuostatų 70 punkte, susijusios su informavimu apie vaiko globos (rūpybos) vietos pasikeitimą neturėtų būti taikomos ir laikinosios globos (rūpybos) atveju ir, esant poreikiui, atitinkamai keisti Nuostatų 70 punkto formuluotę.

28. Papildyti Nuostatų 77.1.1 papunktį, po žodžių junginio „santykius su globėju (rūpintoju)“ įrašant „santykius su tėvais ar artimaisiais giminaičiais, kitais giminaičiais ir asmenimis, su kuriais jį sieja emociniai ryšiai“.

29. Manytina, kad siekiant įvertinti kaip vykdomos vaiko globėjo (rūpintojo) pareigos, turi būti vertinami visi aspektai, susiję jo pareigų, nustatytų Civilinio kodekso 3.271 straipsnio 1 dalyje, vykdymu, todėl siūlytina papildyti Nuostatų 77.1.3 papunktį, jį išdėstant sekančiai:

„77.1.3. įvertinama, kaip globėjas (rūpintojas) rūpinasi vaiko fiziniu ir psichiniu saugumu; jo sveikata ir mokymusi; auklėja vaiką; bendradarbiauja su globos centru, valstybine vaiko teisių apsaugos institucija ir kitomis suinteresuotomis valstybės ir savivaldybių institucijomis; kam naudoja globojamam (rūpinamam) vaikui išlaikyti skirtas lėšas; ar netrukdo (sudaro sąlygas) vaikui bendrauti su tėvais, jei tai nekenkia vaiko interesams; palaiko ryšius su vaiko tėvais, informuoja vaiko tėvus ar artimuosius giminaičius, jeigu jie to pageidauja, apie vaiko vystymąsi, sveikatą, mokymąsi ir kitais svarbiais klausimais; rūpinasi vaiko laisvalaikiu, atsižvelgdamas į jo amžių, sveikatą, išsivystymą ir polinkius; rengia vaiką savarankiškam gyvenimui“.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad neatlikus globėjo (rūpintojo) pareigų, nustatytų Civilinio kodekso 3.271 straipsnio 1 dalyje, vykdymo vertinimo, eliminuojama galimybė nustatyti požymius, kad vaiko globėjas (rūpintojas) galimai netinkamai atlieka savo pareigas ir inicijuoti globos peržiūrą (nuostatų 73.2, 79 punktai).

30. Papildyti Nuostatų 80 punktą, nustatant subjektą, tvirtinantį teikimo dėl laikinojo globėjo (rūpintojo) nušalinimo formą.

31. Papildyti Nuostatų IV skyrių normomis, nustatančiomis savivaldybės administracijos direktoriaus veiksmus (teises ir pareigas), gavus tarnybos teritorinio skyriaus teikimą dėl vaiko laikinojo globėjo (rūpintojo) nušalinimo.

32. Papildyti Nuostatus normomis, nustatančiomis subjektą, tvirtinantį Nuostatų 82.1 – 82.2, 83 punktuose paminėto nurodymo panaikinti laikinąją globą (rūpybą) formą.

33. Siūlytina papildyti Nuostatų 84 punktą, po skaičiaus „83“ įrašant „ir 85“, vietoj žodžio „punkte“ įrašant „punktuose“.

34. Siekiant Nuostatų normų dėstymo nuoseklumo, siūlytina Nuostatų 85 punkto normas dėstyti 84 punkte, o 84 punkto nuostatas – 85 punkte.

35. Papildyti Nuostatų 88 punktą, po žodžių „Civilinio kodekso“ įrašant „3.255 ir“.

Pagarbiai

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė

Edita Žiobienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

2022-04- Nr. (10.1.1.20Mr-422) 10-

Į 2022-03-28 Nr. (16.2E-34) STAP-240

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija susipažino su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – Nutarimo projektas).

Atsakydami informuojame, kad pastabų Nutarimo projektui neteikiame.

Viceministrė

Danguolė Jankauskienė

A. Balčiūnienė, tel. (8 5) 266 1469, el. p. anzelika.balciuniene@sam.lt

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01100 Vilnius, tel. (8 5) 261 6063, faksas (8 5) 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2022-04- Nr. (15) –SD-
I 2022-03-29 NR.(16.2 MR-34)STAP-240

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos savivaldybių asociacija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą ir iš savivaldybių gautus raštus.

Savivaldybės akcentuoja, kad projekte daug neaiškių, prieštaringų nuostatų: globėjo paieškos algoritmai, komisijos darbo reglamentavimas (pvz., neaišku, kas turi tvirtinti komisijos nuostatus, kaip turės būti forminami komisijos sprendimai, ar bus pavyzdiniai komisijos veiklos nuostatai ir pan.). Savivaldybėms neaišku, kuriais atvejais globėją parenka globos centras, o kuriais atvejais - komisija, aiškiai neapibrėžta, kas turi išklausti vaiko nuomonę: Tarnybos teritorinis skyrius ar komisijos narys? Projekte rašoma, kad VTAS skyrius, gavęs teismo leidimą paimti vaiką iš atstovų pagal įstatymą, siunčia savivaldybės administracijai nurodymą dėl globos nustatymo ir nurodo, kad įsakymas turi būti parengtas per 3 darbo dienas. Savivaldybės akcentuoja, kad toks trumpas terminas netinkamas, nes neįmanoma per 3 darbo dienų laikotarpį rasti globėją ir parengti įsakymą dėl globos nustatymo, todėl terminą reikia ilginti. Atkreipiame dėmesį, kad globą reikia nustatyti dažnai ne vienam, o keletui vaikui, tačiau globėjų trūksta.

Savivaldybės derinamam projektui pateikė daug siūlymų ir įvairių pastabų, kurių neįmanoma apibendrinti, todėl pridedame kelių savivaldybių raštus su pastabomis. Kitus savivaldybių atsakymus atsiųsime darbo tvarka.

Savivaldybės prašo organizuoti seminarą, kad išsiaiškinti iškilusius klausimus ir aptarti projekto praktinio įgyvendinimo algoritmus.

PRIDEDAMA: Klaipėdos m. savivaldybės raštas, 2 lapai,

Druskininkų savivaldybės raštas, 3 lapai,

Akmenės raj. savivaldybės raštas, 2 lapai.

Direktorė

R. Žakaitienė

A. Vareikytė, 2791353

Laba diena, (Akmenės raj. Savivaldybė)

Teikiame pastabas bei pasiūlymus dėl „Vaiko globos organizavimo nuostatų“ projekto:

1. Projekto 10.4. papunktyje nurodyta, kadiš Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytų sąlygų... tačiau naujame Šeimynų įstatymo projekte 4 straipsnio 1 dalies 3 punkto nebelieka, jei bus priimtas Šeimynų įstatymo projektas tikslinga būtų nurodyti „...iš Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies **2 punkte** nurodytų sąlygų...”

2. Projekto 11 punkte tikslinga būtų nurodyti, kad dokumentus būtų galima pateikti ir elektroniniu paštu, taip būtų galimybė operatyviau gauti asmenų dokumentus, ypač tai aktualu laikinosios globos nustatymo atvejais.

3. Projekto 13 p. taip pat nurodytas Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punkto a papunktis, jei bus priimtas Šeimynų įstatymo projektas, tada reikėtų nurodyti Šeimynų įstatymo **4 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktis**.

4. Projekto 15.1. yra bent viena aplinkybė, nurodyta Civilinio kodekso 3.269 straipsnyje, arba fizinis asmuo, norintis tapti šeimynos steigėju ar dalyviu, neatitinka Šeimynų įstatymo 4 straipsnyje nustatytų reikalavimų, išskyrus Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą reikalavimą (*naujam šeimynos įstatymo projekte nebėra šios sąlygos*), jeigu fizinis asmuo, norintis tapti šeimynos steigėju, atitinka Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies **3 2 (pagal naują Šeimynų įstatymo projektą)** punkto b ir (ar) c papunktyje (-čiuose) nurodytą (-as) sąlygą (-as) ir Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies **3 2** punktą,

5. Projekto 15.4 papunktyje tas pats su Šeimynų įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi, kaip nurodyta 15.1 papunktyje.

6. Projekto 34.2 papunktį praktikoje įgyvendinti bus beveik neįmanoma:

34.2. informuoja savivaldybės administraciją, kad gavus teismo leidimą paimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą, šiam vaikui (nurodoma vaiko lytis, amžius, globos (rūpybos) pagrindas, vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos savivaldybė) Nuostatų nustatyta tvarka bus inicijuojama globėjo (rūpintojo) **paieška ir globos (rūpybos) nustatymas**.

3.250 straipsnis. Vaikų, kuriems reikalinga globa (rūpyba), nustatymas

3. Vaikus, kuriems reikalinga globa (rūpyba), nustato, šių vaikų apskaitą tvarko ir užtikrina valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija. Ši institucija, nustačiusi vaiką, kuriam reikalinga globa (rūpyba), *privalo per tris darbo dienas nuo teismo leidimo paimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą išdavimo dienos pateikti savivaldybės administracijai nurodymą nustatyti vaikui laikinąją globą (rūpybą) ir paskirti konkretų laikinąjį globėją (rūpintoją).*

3.262 straipsnis. Vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymas

1. *Vaiko laikinoji globa (rūpyba) nustatoma nuo šio kodekso 3.250 straipsnio 3 dalyje nurodyto valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos nurodymo įregistravimo savivaldybės administracijoje dienos savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu. Savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimas dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo priimamas per tris darbo dienas nuo valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos nurodymo įregistravimo dienos. Vaiko laikinoji globa (rūpyba) vaikų globos institucijoje nustatoma tik tais atvejais, kai globa (rūpyba) šeimoje, globos centre ar šeimynoje negalima arba tai prieštarautų vaiko interesams.*

Savivaldybės administracija per 3 d.d. nuo nurodymo nustatyti laikinąją globą turi priimti įsakymą dėl laikinosios globos vaikui nustatymo, o ne tik pradėti ieškoti globėjo. Nebent Jūsų nuomone pirmiausia nustatoma globa, o vėliau skiriamas globėjas, kai jis randamas? Šis papunktis įgyvendinamas tik tuo atveju, jei Tarnybos teritorinis skyrius, teikdamas nurodymą nustatyti laikinąją globą nurodo ir konkretų globėją, nurodytą Projekto 36 punkte.

7. Projekto 37.1 papuktyje nurodyta:

37.1. jei Tarnybos teritorinis skyrius pateikia duomenis apie kelis fizinius asmenis (vaiko giminaičius, kitus su vaiku emociniais ryšiais susijusius asmenis, asmenis, kurie globoja (rūpina) vaiko brolių ar seserį), galinčius tapti vaiko globėju (rūpintoju), **siekia išsiaiškinti galimybes nustatyti vaiko globą (rūpybą)**, vadovaudamasi Civilinio kodekso 3.264 straipsnio 5 dalyje nustatyta pirmenybės suteikimo eile; Norėtusi konkretumo, kaip savivaldybės administracija turėtų siekti išsiaiškinti galimybes nustatyti vaiko globą? Jei pvz dvi močiutės kreipiasi dėl anūko globos, kaip turėtumėme išsiaiškinti, kuri „vertesnė“ tapti jo globėja, nepažeidžiant vaiko interesų? Ar bus kokia nors tvarka patvirtinta?

8. Projekto 37 ir 63 punktai praktikoje neįgyvendini:

37. Savivaldybės administracija, gavusi Nuostatų 36 punkte nurodytą informaciją apie likusį be tėvų globos vaiką:

37.2. jei Tarnybos teritorinis skyrius nenurodo konkretaus asmens, galinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), **ne vėliau kaip kitą darbo dieną raštu kreipiasi į globos centrą** fizinio asmens ar šeimos, galinčių globoti (rūpinti) vaiką, ar budinčio globotojo, galinčio prižiūrėti globos centro globojamą (rūpinamą) vaiką, parinkimo (nurodomas vaiko vardas, pavardė, gimimo data, nuolatinės gyvenamosios vietos adresas, globos (rūpybos) nustatymo pagrindas) bei pateikia Nuostatų 36 punkte nurodytų dokumentų kopijas bei informaciją. Jei savivaldybės teritorijoje veikia daugiau nei vienas globos centras – į vieną iš globos centrų, savivaldybės administracijos nustatyta tvarka.

38 punkte nurodoma, kad globos centras per 1 d.d. patikrina informaciją apie asmenis pasirengusius globoti vaikus ir parinkęs ir parinkęs geriausiai vaiko interesus atitinkantį fizinį asmenį, budintį globotoją ar šeimyną, raštu pateikia savivaldybės administracijos direktoriui rekomendaciją dėl globėjo (rūpintojo) paskyrimo.

39. Be tėvų globos likusiam vaikui, atvejais, kai Tarnybos teritorinis skyrius Nurodyme nenurodo konkretaus fizinio asmens, galinčio globoti (rūpinti) vaiką, jo interesus ir poreikius atitinkantį konkretų pasirengusį globoti (rūpinti) asmenį, globos centrą ar šeimyną, parenka globos centro sudaryta globėjo (rūpintojo) parinkimo komisija (toliau – Komisija).

Savivaldybės administracija gavusi nurodymą, nustatyti vaikui laikinąją globą pagal CK 3.262 straipsnio 1 dalį turi tik 3 darbo dienas, per jas pagal parengtą projektą, jei tarnybos teritorinis skyrius nenurodo konkretaus asmens turi būti atlikti šie veiksmai:

1. **ne vėliau kaip kitą darbo dieną raštu kreipiasi į globos centrą** fizinio asmens ar šeimos, galinčių globoti (rūpinti) vaiką, ar budinčio globotojo, galinčio prižiūrėti globos centro globojamą (rūpinamą) vaiką, parinkimo;
2. **globos centras ne vėliau kaip per 1 d.d** SPIS patikrina informaciją apie asmenis, pasirengusius globoti ir parinkęs geriausiai vaiko interesus atitinkantį asmenį teikia rekomendaciją Savivaldybės administracijai. Tad ar globos centras tik per 1 d.d. turi patikrinti asmenis ar ir rekomendaciją parengti?
3. **Surengti globėjo parinkimo komisijos posėdį ir parinkti geriausią vaiko interesus ir poreikius atitinkantį globėją.**
4. **Atlikti Projekto 49 p. nurodytus veiksmus.**
5. **Priimti įsakymą dėl laikinosios globos nustatymo ir globėjo paskyrimo.**

3 d.d. dienų šiuo atveju niekaip nepakanka....

Gražios dienos!

Pagarbiai

Santa Gintauskienė

Socialinės paramos skyriaus

Vyriausioji specialistė

Tel. (8 425) 59 737

santa.gintauskiene@akmene.lt

AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖ

L.Petravičiaus a. 2, Naujoji Akmenė

Tel. (8 425) 57 133

Faksas (8 425) 56 594

www.akmene.lt

Dėl pastabų „**VAIKO GLOBOS ORGANIZAVIMO NUOSTATAI**“(Druskininkai)

Pastaba: Jei vaiko globa šeimoje yra prioritetas, tai Nuostatuose prie sąvokos „fizinis asmuo“ turėtų būti vartojamas žodis „sutuoktiniai“, jei abu yra pateikę prašymus tapti vaiko globėjais (rūpintojais), baigę mokymus pagal GIMK programą ir gavę teigiamą išvadą.

1. Papildyti 6 punktą ir išdėstyti jį taip:

„6. Pasirengimas vaiko globai (rūpybai) apima fizinio asmens **arba sutuoktinių**, norinčio **(-ų)** tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimos steigėju, dalyviu, pasirengimo vaiko globai (rūpybai) patikrinimą: pradinį įvertinimą, mokymų, skirtų pasirengti vaiko globai (rūpybai) (toliau –mokymai), organizavimą ir išvados dėl fizinio asmens **arba sutuoktinių**, norinčio **(-ų)** tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimos steigėju, dalyviu pasirengimo vaiko globai (rūpybai), šeimos veiklai (toliau –Išvada) parengimą. Šiame punkte nurodyti veiksmai neatliekami, kai, teismui nustatant vaiko nuolatinę globą(rūpybą) šeimoje, vaiko globėju (rūpintoju) Tarnybos teritorinio skyriaus teikimu skiriamas asmuo, gyvenantis užsienyje ir turintis užsienio valstybės kompetentingų institucijų sutikimą ir (ar) leidimą vykdyti vaiko globą (rūpybą).“

2. Papildyti 7.2. papunktį ir išdėstyti jį taip:

„7.2. bendradarbiauja su kitų savivaldybių administracijomis, siekdama pasiūlyti fiziniams asmenims **arba sutuoktiniams**, pasirengusiems globoti (rūpinti) vaikus, globos centrams ar šeimynoms, kurie savo gyvenamosios vietos savivaldybėje dar nepaskirti vaikų globėjais (rūpintojais), globoti (rūpinti) kitoje savivaldybėje likusius be tėvų globos vaikus ar vaikų globos institucijoje globojamus (rūpinamus) vaikus.

3. Pakeisti 12 punktą ir išdėstyti jį taip“

„12. Kai asmuo ar asmens įgaliotas atstovas Nuostatų 9 ar 10 punktuose nurodytus dokumentus pateikia tiesiogiai, atvykęs į Tarnybos teritorinį skyrių, asmuo turi pateikti jo asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą (pasą, asmens tapatybės kortelę, Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojo leidimą gyventi Europos Sąjungoje), o asmens įgaliotas atstovas turi pateikti jo asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ir jo atstovaujamojo asmens Nuostatų 11 punkte nustatyta tvarka patvirtintą asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją bei dokumentą, patvirtinantį jo teisę atstovauti asmeniui. Tarnybos teritorinio skyriaus darbuotojas, įsitikinęs tiesiogiai dokumentus pateikiančio asmens tapatybe, asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą grąžina jį pateikusiam asmeniui, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija nedaroma. **Asmeniui kreipiantis paštu, teikiama teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija. Asmuo, pateikdamas Prašymą elektroniniu būdu, patvirtina savo tapatybę naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma (VIISP). Paslaugų gavėjams suteikiama galimybė prisijungti naudojantis elektroniniu parašu (asmens tapatybės kortele, ar kitomis elektroninio identifikavimo priemonėmis) ir (ar) elektroninės bankininkystės sistemomis.** Asmens įgaliotas atstovas Nuostatų 9 ar 10 punktuose nurodytus dokumentus pateikia registruotu laišku, kartu su Prašymu ir dokumentais turi būti pateikta asmens ar asmens ir asmens įgalioto atstovo Nuostatų 11 punkte nustatyta tvarka patvirtinta asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija bei dokumento, patvirtinančio įgalioto atstovo teisę atstovauti asmeniui, kopija.“

4. Papildyti 13 punkto papunkčius, pridedant „**sutuoktinių**“,

PVZ.,13.1. iš Lietuvos Respublikos gyventojų registro –duomenis apie fizinio asmens **arba sutuoktinių**, norinčio **(-ų)** tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimos steigėju, dalyviu, giminystės ryšį su vaiku, jeigu jis yra giminaitis (duomenys apie tai, ar ši asmenį su vaiku sieja giminystės ryšys,

koks giminystės ryšys sieja (artimieji giminaičiai, kiti giminaičiai (nurodomas konkretus giminystės ryšio pavadinimas);“ ir t.t

5. Pakeisti 36 punktą ir išdėstyti jį taip:

„36. Tarnybos teritorinis skyrius, teikdamas savivaldybės administracijai **kreipimąsi** nustatyti vaikui laikinąją globą (rūpybą) ir paskirti konkretų laikinąjį globėją (rūpintoją) (toliau –Nurodymas) (nurodoma, vaiko (-ų), kuriam (-iems) reikia nustatyti globą (rūpybą) vardas (-ai), pavardė (-ės), gimimo data, nuolatinės gyvenamosios vietos adresas arba faktinės buvimo vietos adresas, jei nustatyti globą (rūpybą) siūloma pas konkretų asmenį (-is) –jo (jų) vardas (-ai), pavardė (-ės), nuolatinės gyvenamosios vietos adresas, ryšys su tėvų globos netekusiu vaiku), kartu pateikia:“

Pastaba. Teisės akto projekte kalbant apie Tarnybos teritorinio skyriaus informacijos savivaldybei pateikimo formą minima „Nurodymas“, kitur „Kreipimasis“. Manau, kad tikslingas antros sąvokos vartojimas.

6. Pakeisti 36.6.papaunktį ir išdėstyti jį taip:

„36.6. jei siūlomas konkretus fizinis asmuo, kuris turi parengtą **teigiamą** Išvadą dėl pasirengimo vaiko globai (rūpybai), įvaikinimui, budinčio globotojo, šeimos steigėjo ir/ar dalyvio veiklai;“

7. Pakeisti 39 punktą ir išdėstyti jį taip:

„39. Be tėvų globos likusiam vaikui, atvejais, kai Tarnybos teritorinis skyrius **kreipimesi** nenurodo konkretaus fizinio asmens, galinčio globoti (rūpinti) vaiką, jo interesus ir poreikius atitinkantį konkretų pasirengusį globoti (rūpinti) asmenį, globos centrą ar šeimyną, parenka globos centro sudaryta globėjo (rūpintojo) parinkimo komisija (toliau –Komisija).

8. Pakeisti 41 punktą ir išdėstyti jį taip:

„41. Komisijos personalinę sudėtį (pareigos, vardas, pavardė) ir jos darbo reglamentą tvirtina globos centro **funkcijas vykdančios įstaigos** direktorius.“

Svarstytinas 43 punkto teisėtumas. Jei fiziniam asmeniui ar sutuoktiniams yra suteikta teisė globoti (rūpintis) vaiku, tai nėra tikslinga komisijai rinkti papildomą informaciją iš kitų įstaigų, organizacijų dėl dviejų priežasčių: 1) Išvadoje yra pateikta visa reikalinga ir aptikrinta informacija; 2) jei komisija rašytiniame prašyme nurodys prašomų dokumentų pagrindą, tai bus neužtikrintas konfidencialumo principas

43. Komisija savo funkcijoms atlikti turi teisę neatlygintinai gauti informaciją apie asmenis, pasirengusius globoti (rūpinti) likusį be tėvų globos vaiką, iš kitų įstaigų, organizacijų, kuri reikalinga, siekiant parinkti geriausiai vaiko interesus atitinkantį globėją (rūpintoją). Kreipiantis dėl informacijos teikiamas rašytinis prašymas, kuriame nurodomas prašomų duomenų gavimo pagrindas, jų naudojimo tikslas, teikimo būdas ir duomenų apimtis pagrindžiant, kokias aplinkybei, turinčias reikšmės parenkant geriausiai vaiko interesus atitinkantį globėją (rūpintoją), nustatyti reikalingi šie duomenys, bei asmens, pasirengusio globoti (rūpinti) likusį be tėvų globos vaiką, kurio duomenų prašoma, vardas, pavardė, gimimo data.

9. Pakeisti 49.1 papunktį ir išdėstyti jį sekančiai:

„49.1. Parinkto laikinojo globėjo (rūpintojo) gyvenamosios ar veiklos vietos globos centras, gavęs Nuostatų 47 punkte nurodytą informaciją, nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną organizuoja susitikimą su parinktu globėju (rūpintoju) ir supažindina su Nuostatų 47 punkte nurodyta informacija apie likusį be tėvų globos vaiką;“

Pastaba. Globos centre gali nedirbti Tarnybos atestuoti asmenys, ar paslaugą teikę Tarnybos atestuoti asmenys (pirkta mokymų paslauga) vertinę parinkto globėjo (rūpintojo) pasirengimą globoti (rūpinti) vaiką.

10. Svarstyti 49.1. ir 49.2. papunkčiuose įvardintas terminas „nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną“, nes atliekant globėjo (rūpintojo) parinkimą skubėjimas negalimas, o dėl gyvenimiškų aplinkybių gali globos centro darbuotojas ir globėjas (rūpintojas) sirgti, atostogauti.

10. Pakeisti 50.1. papunktį ir jį išdėstau

„50.1. Globos centras ne vėliau kaip per dvi darbo dienas nuo Nuostatų 47 punkte nurodytos informacijos gavimo dienos, organizuoja susitikimą su parinktu nuolatinio globėju (rūpintoju) ir supažindina su Nuostatų 47 punkte nurodyta informacija apie likusį be tėvų globos vaiką;“

Pastaba. Globos centre gali nedirbti Tarnybos atestuoti asmenys, ar paslaugą teikę Tarnybos atestuoti asmenys (pirkta mokymų paslauga) vertinę parinkto globėjo (rūpintojo) pasirengimą globoti (rūpinti) vaiką.

11. Pakeisti 52.2. papunktį ir išdėstyti jį taip:

„52.2. nuolatinės globos (rūpybos) atveju teikia informaciją apie parinktą globėją (rūpintoją) Tarnybos teritoriniam skyriui, kuris kreipėsi dėl nuolatinio globėjo (rūpintojo) paieškos nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo vaikui (informuojant nurodomas likusio be tėvų globos vaiko vardas, pavardė, gimimo data, gyvenamosios vietos adresas, parinkto globėjo (rūpintojo) vardas ir pavardė, gimimo data, jo sprendimas sutikti globoti (rūpinti) likusį be tėvų globos vaiką, jei atsisako globoti (rūpinti) vaiką, atsisakymo priežastys).“

12. Pakeisti 53 punktą ir išdėstyti jį taip:

„53. Tarnybos teritorinis skyrius gavęs Nuostatų 52.2 papunktyje nurodytą informaciją, per vieną darbo dieną nuo šios informacijos gavimo dienos, raštu apie tai informuoja vaiko atstovą pagal įstatymą (informuojant nurodomas vaiko vardas, pavardė, parinkto globėjo (rūpintojo) vardas ir pavardė, jo sprendimas sutikti nuolat globoti (rūpinti) vaiką).“

13. Pakeisti 82 punktą ir išdėstyti jį taip:

„82. Tarnybos teritorinis skyrius specialistams ir kitiems vaiko laikinosios globos (rūpybos) procese dalyvaujantiems specialistams nustačius, kad:“.

14. Pakeisti 87 punktą ir išdėstyti jį taip:

„87. Vaiką grąžinus tėvams, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) panaikinimo saugomas savivaldybės administracijoje, o jo kopija raštu pateikiama vaiko globėjui (rūpintojui), Tarnybos teritoriniam skyriui, globos centrui ir vaiko tėvams.“.

KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Lietuvos savivaldybių asociacijai

2022-04 Nr.
Į 2020-03-29 Nr. SAVP-226

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Atsakydami teikiame Kelmės rajono savivaldybės nuomonę ir poziciją vertinant Vaiko globos organizavimo nuostatus:

1. Vaiko globos organizavimo nuostatų 4.2. punkte nurodyta, jog spendžiant dėl globėjo (rūpintojo) skyrimo vaikui, turi būti išklaudyta vaiko nuomonė, galinčio ją išreikšti, tačiau nėra numatytos procedūros kas ir kada tai turėtų padaryti skiriant vaikui laikinąją globą (rūpybą). Praktikoje pasitaiko atvejų, kai vaiko nuomonė nėra išklaudyta, jei vaikui laikinoji globa (rūpyba) skiriama pas gimtinačius.

2. Nuostatų 7 punkte nurodyta, kad Savivaldybės administracija, bendradarbiaudama su kitomis savivaldybių administracijomis, ieško galimybių likusiems be tėvų globos vaikus globoti (rūpinti) šeimoje, globos centre, šeimynoje. Šiuo metu galiojantys teisės aktai numato, kad be tėvų globos vaikams globėjų (rūpintojų) ieško ir globos centrai, bendradarbiaudami su kituose savivaldybėse esančiais globos centrais. Kyla klausimas, ar tikslinga dubliuoti šią paiešką ir dėl to pačio vaiko kreiptis į kitas savivaldybes dvigubai? Savivaldybėje veikiantis globos centras jau būna atlikęs globėjų (rūpintojų) paiešką kituose savivaldybėse. Be to ne savivaldybės administracija parenka be tėvų globos likusiems vaikams globėją (rūpintoją), o globos centruose dirbantys darbuotojai.

3. Nuostatų 9.2 punkte nurodyta, kad asmenims, kurie nori tapti vaiko globėju (rūpintoju) Tarybos teritoriniam skyriui turi pateikti sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos savo ir kartu gyvenančių vyresnių kaip 16 m. asmenų medicininius pažymėjimus. Manytina, kad tikslinga būtų, jog pateiktų tik suaugusių asmenų medicininės pažymos. Vaikų nuo 16 iki 18 m. medicininės pažymos galėtų būti pateikiamos GIMK darbuotojams atliekant vertinimą, jei iškiltų kokių ne aiškumų ar įtarimų.

4. Manytina, kad 10 punktą reikalinga papildyti sutuoktinio ir kitų asmenų, vyresnių kaip 16 m. asmenų, sutikimu rinkti duomenis. Šie asmenys gali sutikti, kad šeimos narys būtų vaiko globėju (rūpintoju), bet nesutikti, kad būtų apie jį renkami duomenys.

5. Nuostatų 23 punktas yra neįgyvendinamas. Be medicininės pažymos apie asmens sveikatos būklę nėra atliekamas asmens pradinis įvertinimas. Praktika rodo, kad medicininės pažymos gavimas užtrunka apie dvi savaites ar mėnesį, kartais ir dar ilgiau. Vaikui laikinoji globa (rūpyba) po nurodymo gavimo turi būti nustatyta per tris darbo dienas. Artimas giminaitis ar asmuo su vaiku susijęs emociniais ryšiais per tris dienas negaus medicininės pažymos ir nebus atliktas jo pradinis įvertinimas dėl tinkamumo būti vaiko globėju (rūpintoju). Taip pat kyla klausimas, kas turi įvertinti jog tai geriausi vaiko interesai, paskirti asmenį vaiko globėju (rūpintoju), kuris nėra baigęs GIMK mokymų ir gavęs teigiamą išvadą? Manytina, kad vertinti geriausius vaiko interesus nėra savivaldybės funkcija. Savivaldybės administracija vaikui globėją (rūpintoją) turi skirti iš asmenų, pasiūlytų Tarnybos teritorinio skyriaus ir Globos centro.

6. Nuostatų 34 punkte nurodyta procedūra yra per trumpa, praktiškai neįgyvendinama dėl 5 punkte nurodytų aplinkybių.

7. Manytina, kad Savivaldybės administracijai neturėtų būti teikiama informacija 36.3 punkte, ji būtų reikalinga išbraukti, nes tai perteklinė informacija. Šią informaciją turėtų gauti Globos centras, organizuodamas pagalbą vaikui ir jo globėjui (rūpintojui).

8. Nuostatų 36.4 punkte nurodyta, kad Tarnyba turi teikti Savivaldybės administracijai „informaciją (jeigu ją turi) apie vaiko artimuosius giminaičius, kitus giminaičius ir asmenis, su vaiku susijusius emociniais ryšiais (vardą, pavardę, giminystės ryšį (nurodomas giminystės ryšio pavadinimas), gyvenamosios vietos adresą);“ Manytina, kad Tarnyba, teikdama savivaldybės administracijai nurodymą nustatyti vaikui laikinąją globą (rūpybą) ir paskirti konkretų laikinąjį globėją (rūpintoją) turėtų pateikti ne informaciją apie šiuos asmenis, o siūlyti konkretų asmenį, jei toks yra, ir pateikti informaciją apie šio asmens pradinį vertinimą. Jei Savivaldybės administracija po nurodymo gavimo, turės susisiekti su asmeniu, kad Tarnybos teritoriniam skyriui pristatytų reikalingus dokumentus pradiniam vertinimui, tai procedūra dar labiau užsitęs ir nebus spėta laiku atlikti asmens pradinio įvertinimo. Po nurodymo gavimo vaikui nustatyti laikinąją globą (rūpybą) laikinoji globa (rūpyba) turi būti nustatyta per tris darbo dienas.

9. Manytina, kad 36.6 punkte turėtų būti teikiama informacija jog toks asmuo gavo teigiamą išvadą dėl tinkamumo būti vaiko globėju (rūpintoju), o ne teikti šios išvados kopiją. Manytina, kad tai perteklinis dokumentas.

10. Manytina, kad 3.7. punktą reikia išbraukti, nes tai perteklinis dokumentas. Savivaldybės administracijai nustatant vaikui laikinąją globą (rūpybą) šis dokumentas nėra būtinas.

11. Manytina, kad Nuostatų 43 punktą reikalinga papildyti Tarnybos teritorinio skyriaus atstovu.

12. Nuostatų 47.7 punkte nurodyta, kad Globos centras parinkęs be tėvų globos likusiam vaikui geriausiai jo interesus atitinkantį globėją (rūpintoją) organizuoja susitikimą ir suteikia jam informaciją apie vaiko specifinius ir (ar) specialiuosius ugdymo poreikius. Kyla klausimas, kas šią informaciją surenka, kad Globos centras galėtų ją pateikti?

13. Manytina, kad Tarnybos teritorinis skyrius turėtų daugiau tiesiogiai bendradarbiauti su Globos centru parenkant vaikui, likusiam be tėvų globos, globėją (rūpintoją) ir aktyviau tarpusavyje keistis reikalinga informacija. Jei savivaldybėje yra tik vienas Globos centras, netikslinga, kad Tarnybos teritorinis skyrius per Savivaldybės administraciją ieškotų vaikui globėją (rūpintoją). Tarnybos teritorinis skyrius kreipdamasis tiesiogiai į Globos centrą dėl vaikui globėjo (rūpintojo) paieškos sutaupytų daug brangaus laiko ir mažintų biurokratiją.

Administracijos direktorius

Stasys Jokubauskas

LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 1, LT-67106 Lazdijai, <http://www.lazdijai.lt>, tel. (8 318) 66 108, faks. (8 318) 51 351, el. p. info@lazdijai.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188714992.

Lietuvos savivaldybių asociacijai
el.p. audrone.vareikyte@lsa.lt

2022-04- Nr.
Į 2022-03-29 Nr. SAVP-226

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Pateikiame pastabas "Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo" pakeitimo" projekto:

39 p. nėra aiškūs terminai dėl globėjo parinkimo, kai yra sudaroma Komisija (39 punktas). Pagal nuostatų 43 punktą Komisija savo funkcijoms atlikti turi teisę neatlygintinai gauti informaciją apie asmenis, pasirengusius globoti (rūpinti) likusį be tėvų globos vaiką, iš kitų įstaigų, organizacijų, kuri reikalinga, siekiant parinkti geriausiai vaiko interesus atitinkantį globėją (rūpintoją). Kreipiantis dėl informacijos, teikiamas rašytinis prašymas, o teikiant rašytinius prašymus laiko sąnaudos padidėja.

40 p.- 42 p. -komisijos sudėtis sudaroma 1-iems metams, kaip būtų tais atvejais, jei vienas iš komisijos narių procese dalyvauti negali (ligos ar atostogų atveju), o globėjas turi būti parinktas.

47.8. papunkčiu informacija apie vaiko atstovų pagal įstatymą laisva forma pateiktą be tėvų globos likusio vaiko charakteristiką. Ar pateikta charakteristika vaiko atstovo pagal įstatymą bus objektyvi ir naudinga? Gal reikia įtraukti ugdymo įstaigą ar kt.?

83 p. jeigu leidimas paimti vaiką iš vaiko atstovų pagal įstatymą buvo duotas tik dėl vieno iš vaiko tėvų (kai kitas vaiko atstovas pagal įstatymą nebuvo pripažinęs tėvystės / motinystės), o pripažinus tėvystę / motinystę kitas iš tėvų pareikalauja grąžinti jam vaiką, Tarnybos teritorinis skyrius raštu teikia nurodymą savivaldybės administracijos direktoriui dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) pabaigos (nurodoma, vaiko vardas, pavardė, gimimo data, asmens, kuris buvo paskirtas vaiko globėju (rūpintoju) vardas, pavardė, gimimo data) ir grąžina vaiką kitam iš tėvų. Ar tai užtikrina geriausiai vaiko interesus, jeigu nėra saugaus, artimo ryšio su asmeniu kuriam grąžinamas vaikas?

Administracijos direktorė

Ilona Šaparauskienė

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai
Lietuvos savivaldybių asociacijai

	Nr.
Į 2022-03-25	Nr. AV-36
Į 2022-03-28	Nr. SAVP-226

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Klaipėdos miesto savivaldybės administracija, susipažinusi su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo pakeitimo“ pakeitimo“ projektu, teikia savo pastebėjimus.

34.2. informuoja savivaldybės administraciją, kad gavus teismo leidimą paaimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą, šiam vaikui (nurodoma vaiko lytis, amžius, globos (rūpybos) pagrindas, vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos savivaldybė) Nuostatų nustatyta tvarka bus inicijuojama globėjo (rūpintojo) paieška ir globos (rūpybos) nustatymas.

Papildyti, kad pateikiamoje Tarnybos teritorinio skyriaus informacijoje būtų pažymėta apie tai, ar yra žinomi asmenys, kurie, gavus teismo leidimą, pageidauja globoti be tėvų globos likusį vaiką. Jei nėra tokių asmenų, savivaldybės administracija iki Tarnybos nurodymo gavimo jau galėtų pradėti ieškoti būsimo globėjo vaikui.

36.1. gimimo įrašą liudijantį išrašą ar vaiko asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją;

Pateikti tik gimimo įrašą liudijantį išrašą, nes tik iš jo galima nustatyti kas yra vaiko tėvai, ar jis yra vienišos motinos, ar turi abu tėvus. Kituose asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose tėvai nenurodomi.

36.8. informaciją apie išduotą teismo leidimą paaimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą, jeigu vaiko laikinoji globa (rūpyba) nustatoma, kai Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo nustatyta tvarka vaikas paimtas iš jo atstovų pagal įstatymą (nurodo sprendimą priėmusio teismo pavadinimą, bylos numerį, sprendimo priėmimo datą).

Savivaldybės administracijai, nustatant vaiko laikinąją globą svarbu žinoti įsiteisėjusio teismo sprendimo datą, nes vaikui laikinoji globa nustatytina įsiteisėjus sprendimui dėl vaiko paėmimo iš jo tėvų. (Turėjome atvejų, kai nurodymas buvo atsiųstas neįsiteisėjus teismo nutarčiai, arba vaikas buvo paimtas tik vieno iš tėvų, todėl būtinas teismo sprendimas ir vaiko gimimo liudijimas).

38. Iš straipsnio siūlome išimti „budinčio globotojo“ terminą, nes globos centras negali jo pasiūlyti kaip galimo globėjo.

38. 39. Neaišku, kuriais atvejais globėją parenka globos centras o kuriais atvejais komisija.

44.4. likusio be tėvų globos vaiko nuomonę, jei tai neprieštarauja jo geriausiems interesams.

Kas turėtų išklausti vaiko nuomonę: Tarnybos teritorinio skyriaus atstovas ar komisijos narys?

50.2. Sprendimą sutikti ar atsisakyti nuolat globoti (rūpinti) likusį be tėvų globos vaiką, parinktas nuolatinis globėjas (rūpintojas) pateikia raštu globos centrui per dešimt darbo dienų nuo susipažinimo su Nuostatų 47 punkte pateikta informacija apie likusį be tėvų globos vaiką.....

Tarnyba privalo inicijuoti nuolatinio globėjo vaikui paskyrimą per 5 dienas nuo teismo sprendimo dėl neterminuoto tėvų valdžios apribojimo. Ar minėti terminai neprieštarauja vienas kitam?

56. Paaiškėjus, kad savivaldybės teritorijoje, kurioje nustatytas likęs be tėvų globos vaikas, nėra fizinių asmenų, galinčių jį globoti (rūpinti), budinčių globotojų, galinčių prižiūrėti globos centro globojamus (rūpinamus) vaikus, ar šeimos, galinčios jį globoti (rūpinti), savivaldybės administracija įpareigoja globos centrą SPIS ieškoti asmenų, pasirengusių globoti (rūpinti) be tėvų globos likusį vaiką, ir, juos nustačius, kreiptis į atitinkamos savivaldybės administracijos įgaliotą globos centrą dėl galimybės minėtus asmenis paskirti vaiko globėjais (rūpintojais) Nuostatų 48 punkte nustatyta tvarka.

Netikslinga pertraukti globėjo paieškos procedūrą atskiru savivaldybės administracijos įpareigojimu tęsti paiešką kitose savivaldybėse. Globos centras tai atlieka ir be įpareigojimo pagal eiliškumą.

64. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo kopija „vieno langelio“ principu galėtų būti perduodama Tarnybos teritoriniam skyriui, kuris ją perduotų globėjui. Jei numatoma, kad įsakymo kopiją savivaldybės administracija perduoda globėjui, tai Tarnybos teritorinio skyriaus nurodyme turėtų būti pažymėta koku būdu (tiesiogiai, paštu ar elektroninių ryšių priemonėmis) globėjas pageidauja gauti dokumentą.

Savivaldybės administracijos direktorius

Gintaras Neniškis

Regina Venskuvienė, tel. (8 46) 41 00 67, el. p. Regina.Venskuviene@klaipeda.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Klaipėdos miesto savivaldybė 188710823, Liepų g. 11, LT-91502, Klaipėda
Dokumento pavadinimas (antraštė)	TEISĖS AKTO PROJEKTO ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-04-08 Nr. (4.22E)-R2-1099
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Gintaras Neniškis, Savivaldybės administracijos direktorius, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS
Sertifikatas išduotas	GINTARAS NENIŠKIS, Klaipėdos miesto savivaldybės administracija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-04-08 15:29:30 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-04-08 15:29:39 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-05-24 11:19:56 – 2022-05-23 11:19:56
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Klaipėdos miesto savivaldybės administracija, i.k. 188710823 LT", sertifikatas galioja nuo 2021-12-20 12:35:17 iki 2024-12-19 12:35:17
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.59
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2022-04-08 15:31:31)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2022-04-08 15:31:31 Dokumentų valdymo sistema Avilys

Pastabos Vaiko globos organizavimo nuostatomis:

1. Prašymai tapti budinčiu globotoju – kur bus priimami? Globos centre ar administracijose?

2. Siūlytume papildyti 26 punktą (jeigu nebus nurodyta Globos centro apraše)

„Prašymą dėl naujos Išvados parengimo (pasikeitus situacijai šeimoje, globojamų vaikų skaičiui ir pan.), fizinis asmuo pateikia Globos centrui“ ir jį išdėstyti taip:

„26. Teigiama Išvada galioja dvidešimt keturis mėnesius nuo jos parengimo dienos. Fizinis asmuo gali turėti tik vieną galiojančią Išvadą. Jei nesuėjęs Išvados galiojimo terminui, parengiama nauja Išvada – galioja ta Išvada, kurios parengimo data vėlesnė. Prašymą dėl naujos Išvados parengimo (pasikeitus situacijai šeimoje, globojamų vaikų skaičiui ir pan.), fizinis asmuo pateikia Globos centrui.“

3. Nesutinkame su Nuostatų: 37.1 papunktyje įvardintu įpareigojimu Savivaldybės administracijai – parinkti vieną iš kelių siūlomų globėjų (gavusi Nuostatų 36 punkte nurodytą informaciją apie likusį be tėvų globos vaiką):

„37.1. jei Tarnybos teritorinis skyrius pateikia duomenis apie kelis fizinius asmenis (vaiko giminaičius, kitus su vaiku emociniais ryšiais susijusius asmenis, asmenis, kurie globoja (rūpina) vaiko brolių ar seserį), galinčius tapti vaiko globėju (rūpintoju), siekia išsiaiškinti galimybes nustatyti vaiko globą (rūpybą), vadovaudamasi Civilinio kodekso 3.264 straipsnio 5 dalyje nustatyta pirmenybės suteikimo eile.“

Informaciją apie asmenis, susijusius su vaiku giminystės ryšiais, ar jau globojančius vaiko seseris/brolius ir kt. asmenis, jau turi Tarnybos teritorinis skyrius. Be to, prašymus tapti vaiko globėju (rūpintoju) priims Tarnybos teritorinis skyrius, jis atliks pradinį vertinimą. Manome, kad Tarnybos teritorinis skyrius, kaip likusio be tėvų globos vaiko atstovas pagal įstatymą, iki bus paskirtas globėjas, iš esamų galimų globėjų ir privalo parinkti tą asmenį, kuris atitiktų geriausius vaiko interesus.

Administracija nesusipažinusi nei su vaiku, nežinanti jo poreikių, nei su teikiamais asmenimis, todėl kyla pagrįstų abejonių, ar kompetentinga parinkti konkretų asmenį.

4. Nesuprantami 37.2 – 38 ir 39 punktai. Kadangi tiek 37.2 papunktis, tiek 39 punktas kalba apie atvejus, kuomet Tarnybos teritorinis skyrius nenurodo konkretaus asmens, tačiau administracijos veiksmai 38 p. ir 39 p. skirtingi.

Jeigu, kaip rašoma 37.2 papunktyje, Tarnybos teritorinis skyrius nenurodo konkretaus asmens, administracija kreipiasi į Globos centrą ir Globos centras teikia rekomendaciją:

„37.2. jei Tarnybos teritorinis skyrius nenurodo konkretaus asmens, galinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), ne vėliau kaip kitą darbo dieną raštu kreipiasi į globos centrą fizinio asmens ar šeimos, galinčių globoti (rūpinti) vaiką, ar budinčio globotojo, galinčio prižiūrėti globos centro globojamą (rūpinamą) vaiką, parinkimo (nurodomas vaiko vardas, pavardė, gimimo data, nuolatinės gyvenamosios vietos adresas, globos (rūpybos) nustatymo pagrindas) bei pateikia Nuostatų 36 punkte nurodytų dokumentų kopijas bei informaciją.“

„38. Globos centras ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo savivaldybės administracijos kreipimosi dienos SPIS patikrina informaciją apie asmenis, pasirengusius globoti (rūpinti) be tėvų globos likusį vaiką... ir parinkęs geriausiai vaiko interesus atitinkantį fizinį asmenį, budintį globotoją ar šeimyną, raštu pateikia savivaldybės administracijos direktoriui rekomendaciją dėl globėjo (rūpintojo) paskyrimo...“

tuomet kokių atvejų bus šaukiami komisijos posėdžiai?:

„39. Be tėvų globos likusiam vaikui, atvejais, kai Tarnybos teritorinis skyrius Nurodyme nenurodo konkretaus fizinio asmens, galinčio globoti (rūpinti) vaiką, jo interesus ir poreikius atitinkantį konkretų pasirengusį globoti (rūpinti) asmenį, globos centrą ar šeimyną, parenka globos centro sudaryta globėjo (rūpintojo) parinkimo komisija (toliau – Komisija)“.

5. Dar kyla klausimas dėl Teritorinių skyrių vaidmens parenkant vaikui globėjus – jie, kaip įstatyminiai vaiko atstovai, iki bus paskirtas globėjas, nedalyvauja niekur. Siūlytume į Globėjo parinkimo komisijos sudėtį įtraukti Vaikų teisių apsaugos skyriaus atstovą.

6. Globėjo (rūpintojo) parinkimo komisijos darbas nėra aiškiai reglamentuotas, pvz. per kiek darbo dienų nuo informacijos gavimo, šaukiamas komisijos posėdis.

7. Jeigu, administracija, gavusi Tarnybos teritorinio skyriaus nurodymą nustatyti vaikui laikinąją globą (36 p.), dar kreipsis į Globos centrą arba vaiko globėjo paieškos klausimas bus svarstomas Komisijos posėdyje bei atliekami kiti Nuostatuose įvardinti veiksmai, kyla pagrįstų abejonių, ar 3 darbo dienų terminas, per kurį Savivaldybės administracija turi priimti sprendimą (kaip numato Civilinis kodeksas ir Nuostatų 63 p.), yra tinkamas.

8. Siūlytume pakeisti Nuostatų 87 punktą:

„87. Vaiką grąžinus tėvams, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) panaikinimo saugomas savivaldybės administracijoje, o jo kopija raštu pateikiama vaiko globėjui (rūpintojui), Tarnybos teritoriniam skyriui, globos centrui, atvejo vadybininkui ir vaiko tėvams“.

Jeigu įsakymo kopiją pateikia Savivaldybės administracija, tuomet reikia atsižvelgti į dokumento pateikimo terminus:

Tarnybos teritoriniam skyriui ir Globos centrui, atvejo vadybininkams – pateikiant el. paštu arba per E-pristatymą, dokumentas gaunamas tą pačią dieną;

Globėjui ir tėvams, siunčiant paštu, įsakymo kopija/nuorašas bus įteikti po savaitės ar net vėliau.

Siūlytume, kad globėjui, paimant vaikus, ir tėvams, juos perduodant, įsakymo kopiją ar el. dokumento nuorašą įteiktų Tarnybos teritorinis skyrius.

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ SKYRIUS

Lietuvos savivaldybių asociacijos
Patarėjai socialiniais klausimais
Audronei Vareikytei
audrone.vareikyte@lsa.lt

2022-04- Nr. A51- /22(3.3.2.26E-SOP)
į 2020-03-29 Nr. SAVP-226

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Socialinių paslaugų skyrius teikia pastebėjimus dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Projektas).

1. Norime pastebėti, kad pritariame, jog Projekto 9 ir 10 p. nurodyti asmenys prašymus turėtų pateikti tiesiogiai Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos (toliau – Tarnybos) prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgaliotam teritoriniam skyriui. Priėmus tokį sprendimą, bus supaprastinta procedūra atsisakant nereikalingų biurokratinių veiksmų – asmens prašymo persiuntinėjimo, bus greičiau atliekamos galimo globėjo vertinimo procedūros.

2. Siūlome papildyti Projekto 11 p., numatant galimybę asmenims, norintiems tapti globėjais, prašymą pateikti elektroniniu paštu, per SPIS arba kitas, Tarnybos teritoriniam skyriui prieinamas informacines sistemas. Pažymėtina, kad daugelis gyventojų naudojami patogesnėmis bei inovatyviomis technologijomis, todėl galimybė prašymus pateikti tik atvykus arba registruotu paštu gali sukelti papildomų nepatogumų gyventojams. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad **vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 11 str. 2 p., prašymas ar skundas gali būti pateiktas per E. pristatymo sistemą, kitomis elektroninių ryšių priemonėmis**, paštu, kreipiantis asmeniškai arba per atstovą.

3. Siūlome papildyti Projekto 31.4 p., numatant pareigą administracijos direktoriui, kurio įsakymu nepilnametei motinai nustatyta globa (rūpyba) ne tik institucijoje, bet ir šeimoje, globos centre ar šeimynoje, nustatyti laikinąją globą ir šios nepilnametės motinos kūdikiui. Pažymėtina, kad kūdikio ir nepilnametės motinos teisė yra būti globojamoms (rūpinamoms) kartu, tačiau skirtingoms savivaldybėms nustačius globas (rūpybas) ir paėmus nepilnametę motiną su kūdikiu iš

globėjų šeimų, globos centro ar šeimynos, šioms netinkamai vykdant pareigas, atsiranda diskusija dėl globų (rūpybų) organizavimo kartu ir skirtingos savivaldybės gali nesusitarti tarpusavyje.

4. Siūlome papildyti Projekto 77.1.3 p. nurodant, kad „Tarnybos teritoriniam skyriui nustatius, kad vaiko globėjas (rūpintojas) globojamam (rūpinamam) vaikui išlaikyti skirtas lėšas naudoja ne pagal paskirtį, apie tai raštu informuoja savivaldybės, mokančios vaikui išlaikyti skirtas lėšas, struktūrinį padalinį“.

Pažymėtina, kad savivaldybės, kurios skiria pagalbos pinigus, jų skyrimą gali sustabdyti, jeigu paaiškėja, kad lėšos naudojamos ne pagal paskirtį. Tai įvertinti pagal kompetenciją gali Tarnybos teritorinis skyrius, todėl siūlome numatyti galimybę pasidalinti šią informaciją.

5. Dėl punkto Nr. 8. „Pasirengimas vaiko globai (rūpybai) atliekamas per kiek galima trumpesnę laikotarpį, bet ne ilgesnę kaip penki mėnesiai nuo fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju, dalyviu prašymo (Nuostatų 9.1 ir 10.1 papunkčiai) gavimo fizinio asmens gyvenamosios vietos Tarnybos teritoriniame skyriuje.“

Siūlymas: dažnai užtrunka reikalingų dokumentų pradiniam vertinimui pateikimas, pvz. sveikatos pažyma Nr. 046/a, todėl mokymų organizavimas ir išvados teikimas gali trukti ir iki 6 mėn. todėl siūlytina terminą skaičiuoti ne nuo prašymo pateikimo, o *<...> nuo visų dokumentų pateikimo dienos <...>*.

6. Dėl punkto Nr. 9. „Fizinis asmuo arba sutuoktiniai, norintis (-ys) tapti vaiko globėju (-ais) (rūpintoju (-ais)), savo gyvenamosios vietos Tarnybos teritoriniam skyriui turi pateikti šiuos dokumentus:“ papildymo papunkčiu įtraukiant prie reikalingų dokumentų pateikim asmens dokumento kopiją.

Argumentas: Vaiko teisių apsaugos skyrius prašo su dokumentais atsiųsti ir asmens dokumento kopiją, kuri jiems reikalinga tikrinant informaciją apie asmenį, todėl būtų svarbu įtraukti ir šį dokumentų prie reikalaujamų.

7. Dėl 25.1. papunkčio. Nėra aišku dėl galimybės vaiko atvežimo iš šeimos į globėjų (rūpintojų) šeimą, ar tai reiškia, kad šeima nežinodama informacijos apie vaiką, galės jį priimti ir nakties metu ar savaitgalių dienomis, koks bus taikomas apmokėjimas už šią paslaugą ar tai bus laikinoji priežiūra ar apmokėjimas kaip budinčiam globotojui.

8. Svarbu yra papildyti nuostatus punktu dėl asmens, norinčio teikti laikino atokvėpio paslaugą, apibrėžti sąvoką ir numatyti reikalavimus jo pasirengimui. Susidūrime su teisiniu reglamentavimu, kai rengėme teisės aktus dėl apmokėjimo skyrimo už šią paslaugą bei keičiant savivaldybėje teisės aktus ir nusimatant tvarką, kad asmenys, norintys teikti šią paslaugą turi kreiptis į savivaldybę, o norintys gauti į globos centrą.

Taip pat teikiame pasiūlymus/pastebėjimus, gautus iš Vilniaus mieste veiklą vykdančių globos centrų:

1. Dėl 24.2 punkto. Siūlytina patikslinti, ar pateikus GIMK išvadą asmeniui, norinčiam tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimos steigėju, dalyviu, būtina gauti asmens sutikimą/nesutikimą, patvirtintą jo parašu.

2. Dėl 24.3 punkto. SPIS sistemoje nėra pakankamai informacijos apie vaiką (jo sveikatą, tėvų, brolių/seserų ryšius), kad būtų galima siūlyti keisti globėją į fizinį asmenį.

3. Dėl 24.4 punkto. Prašoma sukonkretinti, ar teikiant neigiamą išvadą asmeniui, bus galimybė neteikti pasiūlymo keisti globėją, kai globėjas yra bendradarbiaujantis ir sutinka vykdyti rekomendacijas ir stiprinti savo kompetencijas.

4. Dėl 85 punkto. Siūlytina, gavus teismo nutartį dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo, informaciją taip pat perduoti ir laikinąją globa koordinuojančiam globos centrui.

5. Dėl 19 punkto. Globos centras, gavęs Nuostatų 17 punkte nurodytą sprendimą, per tris darbo dienas turi pranešti fiziniam asmeniui, norinčiam tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimos steigėju, dalyviu, mokymų datą ir laiką. Pažymėtina, kad dažnai grupė renkama kelias savaites, todėl tikslią datą ne visada galima numatyti.

Vedėja

Nadežda Buinickienė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Vilniaus miesto savivaldybė 188710061, Konstitucijos pr. 3, LT-09601, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-04-11 Nr. A51-48378/22(3.3.2.26E-SOP)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Nadežda Buinickienė, Socialinių paslaugų skyriaus vedėja, Socialinių paslaugų skyrius
Sertifikatas išduotas	NADEŽDA BUINICKIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-04-11 19:52:53 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-04-11 19:53:11 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2021-06-17 18:29:20 – 2026-06-16 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, į.k. 188710061 LT", sertifikatas galioja nuo 2021-12-20 09:38:49 iki 2024-12-19 09:38:49
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema „Avilys“, versija 3.5.60
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2022-04-11 20:30:15)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2022-04-11 20:30:15 Dokumentų valdymo sistema „Avilys“

Giedrė Mikalauskienė

Nuo: Audronė Vareikytė <audrone.vareikyte@lsa.lt>
Išsiųsta: 2022 m. balandis 11 d. 14:16
Kam: Giedrė Mikalauskienė
Tema: FW: pastabos dėl vaiko globos organizavimo nuostatų projekto

Visagino klausimai dėl vaiko globos...

AUDRONĖ VAREIKYTĖ

Patarėja socialiniais klausimais
Social Affairs Advisor

Lietuvos savivaldybių asociacija
Association of Local Authorities in Lithuania

Tel. +370 5 279 1353
Mob. +370 618 58710

[facebook](#)

[lsa.lt](#)

From: Tatjana Repečkienė [mailto:tatjana.repeckiene@visaginas.lt]
Sent: Monday, April 11, 2022 10:20 AM
To: Audronė Vareikytė <audrone.vareikyte@lsa.lt>
Subject: pastabos dėl vaiko globos organizavimo nuostatų projekto

Sveiki.

Visagino savivaldybės administracija teikia keleta pastabų dėl vaiko globos organizavimo nuostatų projekto:

1. 12 STR.

Kaip turės būti vykdoma nuostata:

"Šiame punkte nurodytais atvejais teikiant asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, ji turi būti padaryta taip, kad matytųsi tik asmens vardas, pavardė, gimimo data ir asmens kodas."

Kas "darys" tas kopijas tokias? Čia kalbama apie notariškai patvirtintą dokumentą, ar išrašą?

2. Gal kažką parleidau, bet kas tuomet priiminės prašymus tapti budinčiu globotoju? Nes Ministro įsakyme dėl budinčio globotojo veiklos NURDYTA NĖRA.

3. 39 STR.

Ar kalbama apie laikinąją ir nuolatinę globą?

Ar komisijos nuostatus turės tvirtinti GC direktorius? Ar protokolai bus svarbūs? Kaip reikėtų įforminti komisijos sprendimą? Raštu? Kam jį pateikti? Ar reikia saugoti ir kaupti dokumentus? Gal bus pavyzdiniai nuostatai komisijos? Ar reikalingas pirmininkas ir sekretorius? Ar komisijos darbas bus ataskaitinis?

4. 43 STR.

Ką reiškia "neatlyginytinai gauti informaciją"?

Ir dar viena problema, su kuria tenka nuolat susidurti:

36.8 papunktis.

Ar savivaldybė gauna tik informaciją? ar gali gauti ir teismo nutarties kopiją? Buvo atvejų, kai VVTAIT dėl duomenų apsaugos nustatytų reiklavimų nesiunčia administracijai jokių teismo sprendimo kopijų. Tuomet administracija (be oficialaus dokumento) negali nei išmokų skirti, nei sprendimų priimti. Juk teisės aktai numato, jog VVTAIT pateikia teismo nutarčių kopijas. O mes jas naudojame pagal paskirtį. Tačiau paskutiniu metu mes jokių nutarčių negauname, nes yra pasakyta : BDAR.

Kilo vat štai tokių minčių. Gal aš kažko nesupratau, bet čia buvo neaišku.

--

Pagarbiai
Tatjana Repečkienė
Visagino savivaldybės administracijos
Socialinės paramos skyriaus vyresnioji specialistė
8-386-34561
+37067212013
el.p. tatjana.repeckiene@visaginas.lt